

CZECHOSLOVAK MONTHLY

REGISTERED BY AUSTRALIA POST — PUBLICATION NO. VBH 7732

PanORama

MĚSÍČNÍ REVUE

ISSN 0818 — 9129

BŘEZEN 1987 \$1.80

3

TO BYL ZASE MĚSÍC ÚNOR

1. 2. - Manželka austral. min. předsedy /mimochoodem narozená v Československu/: Nemá smysl se stydět, je-li vaše dítě narkoman... Posezení za všechny prachy: židle z amer. koloniálního období vydražena za \$ 4.2 miliónu...
2. 2. - Nový Zéland ztrácí možnost nakupovat amer. zbraně za nízkou cenu: jaksi nejde kopat kamaráda do zadku a přitom natahovat ruku... Královna duchapřítomně zamýká dveře sandringhamského zámku, když se přes trávník řítí neznámý muž: zase si chtěl sednout na postel...?
3. 2. - USA se nepřipojí ke "smlouvě" o bezatomovém jižním Pacifiku... Podle rozhlasové poradny v rádiu mladý Ital usoudil, že má AIDS, zastřelil tedy manželku, syna i sebe: po smrti zjištěno, že měl jen lehkou chřipku...
4. 2. - Austrálie ztrácí Americký pohár, když jachta Kookaburra III. je americko Stars and Stripes převálcována ve čtyřech závodech za sebou... Pro snoby do bazénu: v Anglii na prodej staré ponorky za \$ 34 miliónů...
5. 2. - Australské vojenské zálohy za dva roky ztratily 10,000 mužů: a to nepadl ani jeden výstřel... V krvi zemřelého showmana Liberace prokázán virus AIDS...
6. 2. - Austrálie nepovolí vybudování sov. "informačního" střediska v Canbeře... Plán. strukturálních změn sov. ekonomiky: prý více místa pro iniciativu...
7. 2. - Jihotichomořský ostrůvek Vanuatu zdevastován uragánem hned nato, co uzavřel se SSSR smlouvu o rybolovu: říkali jsme, rozmyslete si to s tím podpisem... SSSR údajně začíná propouštět část politických vězňů: žádná velkorysost, když jde o nevinné...
8. 2. - Japonsko překotně ujišťuje, že nehodlá kolonizovat Austrálii svými penzisty /trochu víc o tom uvnitř časopisu/... Mír, mír, marné volání: kom. bandité na Filipínách obnovují vojenské operace proti armádě...
9. 2. - Queenslandský premiér Sir Joh někdy možná trochu zvláštní, má ale něco, co je hodně vzácné v austral. politice - vlastní tvář: dvě třetiny Australanů věří, že by s ním opozice měla jít do federálních voleb...
10. 2. - Doživotí pro sadistického sexuálního vraha čtyř žen v Perthu: bývalý jockey, měl rád zvířata... Prez. Reagan se představuje v klobouku, který s ním austral. min. předseda prohrál v sázce o Amer. pohár...
11. 2. - Počet sebevražd v Austrálii za 5 let vzrostl o 14 procent: u mládeže po autonehodách druhá nejčastější příčina smrti... B. Pasternak kdysi nazván vlastizrádcem a donucen vzdát se Nobelovy ceny: nyní v SSSR jeho Doktor Živago přece jenom vyjde...
12. 2. - Dvěma katol. kněží přiznáno právo soudně bojovat proti uvedení Godardova filmu "Hail Mary" v Austrálii... "Robertek", speciální vibrátor pouze pro dámy, působí paniku na amer. poště považován za bombu, když se sám zapnul v diskretním obalu: doručen pak zrudlé adresátce škodolibou policií...
13. 2. - Fotografie amer. zpravodajského satelitu usvědčují ze lži sovětské tvrzení, že na vietnamské námořní základně Cam Ranh Bay není žádná vojenská technika, která by stála za řeč...
14. 2. - Srdeční choroby stojí Austrálii ročně více než 1,000,000 dolarů: někoho to čeká každých 10 minut... A. Sacharov, nedávno vyhnanec, plácá Gorbačovovi na tzv. mírovém fóru v Moskvě, i když jeho vlastní vystoupení TASS cenzuroval: nikoli fórum, ale fór...
15. 2. - G. Norman vítězí v golfovém Australian Masters /\$ 300,000/: vzápětí letí na lekci golfu, protože se svým stylem není spokojen... Pokus s gumovými napodobeninami prokazuje, že lidstvo hadům neodpustilo vyhnání z ráje: zatímco motoristé jsou ochotni se přiznat, jen aby nepřejeli malou želvičku, plazům přejíždějí přes hřbet se zjevným potěšením a gusem...
16. 2. - Špičkoví japonští byznysmani při návštěvě Austrálie zdvořile vrtí hlavou: nejdřív změňte politické a ekonomické klima, zbavte se stávek - pak teprve se investice posypou...
17. 2. - R. Murdoch, při boji o koncern HWT ještě nedávno označován za cizáka pro své amer. občanství, nyní min. předsedou prohlášen za vzorného australského vlastence: kdo zvítězil, ten má pravdu... Povolání letových stewardů, vyhledávané homosexuálními muži, nyní vážnou hrozbou byznysu, když tisk zveřejňuje několik smrtelných případů AIDS mezi členy posádek...
18. 2. - P. Brock, přední austral. automobilový závodník a byznysman, se po 18 letech za trpkých okolností rozchází z firmou Holden... Irská rybářská loď se muse-la odseknot od vlastních sítí, aby nebyla vtažena pod hladinu, když polapila vyděšenou ponorku...
19. 2. - I některé dívky v Melbourne čeká po narození obřízka: na rozdíl od chlapců žádný zdravotní význam, jen náboženský rituál... Protestní demonstrace desetitisíce lidí v Británii proti stavbě tunelu do Francie: nejen láska, i neláska nerezaví...
20. 2. - Hrozny vína s kuličkami o průměru 22 mm vypěstovali v Austrálii, navíc bez zrníček: slyšeli jste to zavýtí?, to byl v hrobě Mičurin... Kuba obviněna z užívání nacistických metod v kriminálech: desetileté děti ve společných celách se zločinci, experimenty na trestancích...
21. 2. - Další katastrofa se řítí na Victorii: stávka řidičů v pivovaru, proboha, bude pivo...?
22. 2. - Sydneyský Mardi Gras Festival, jediná slavnost "gay" komunity toho druhu na světě, přilákala 100,000 účastníků... Syrská armáda zahajuje akci k "ukončení krveprolévání" v Libanonu: nejdřív rozděl, pak panuj...
23. 2. - Vybavení pro tisk napodobenin \$100 bankovek zabaveno v Sydney: prý jen pro reklamní účel, nicméně už se jimi platilo v discu, kasínu a u benzínových pump...
24. 2. - V naší rubrice konečně jednou taky radostná zpráva: podle austral. vědců poškození mozku alkoholem je opravitelné, jen přestat pít a zvolit správnou dietu... V souladu s amer. zjištěním austral. min. předseda Hawke označuje za nesmysl sovětské tvrzení, že základna Cam Ranh Bay nemá agresivní charakter...
25. 2. - Jihotichomořský ostrůvek Tuvalu zakazuje sovětským "rybářským" lodím vstup do svých vod: malý a chudý národ nemůže uhlídat mistra diverze a špionáže... Zfasisované bojůvky stoupenců "sovětského způsobu života" v moskevských ulicích terorizují mládež, napodobující západní vzory: reportér časopisu Ogoňok zbit, když se snažil věci přijít na kloub...
26. 2. - Úroky pro půjčky na koupi domů zůstanou v Austrálii nadále velmi vysoké, odhaluje omylem publikovaný důvěrný dokument: těžká rána oficiálnímu optimismu vlády... Při moskevském "mírovém fóru" SSSR oznámil do světa, že mj. refusnik Rozenberg bude smět emigrovat: když tedy šel na pasové oddělení, byl vzápětí vyhozen s doporučením, aby držel hubu a byl rád, že je rád...
27. 2. - Austral. federální soudce, odcházející do výslužby, si stěžuje, že bral příliš málo: roční plat přes 92,000 dolarů... Amer. min. zahraničí Schultz má někde na těle vytetovaného tygra, prozrazuje jeho paní...
28. 2. - Od 1. března zákaz kouření na všech pracovištích státní správy Austrálie: podle odborů nelidské opatření... Amer. generál John Galvin potvrzen ve funkci velitele spojeneckých sil NATO v Evropě...

... a to zas bude měsíc březen, určitě!

V roce 1968 bylo v pražské Lucerně shromáždění novinářů, kde se volil nový ústřední výbor. A nás, studenty novinářské fakulty, si k tomu půjčili, abychom počítali hlasy; seděli jsme pod pódiem, kde se jinak při plesech zašívají muzikanti a kde se proto točí dobrá plzeň. Každý jsme dostali jedno jméno, jednoho kandidáta, a na konec měli všechno sečíst a zjistit, zda byl zvolen nebo ne. Mně připadnul člověk, který v diskusi vystoupil s názory, z nichž novinářským paprskem bál po

ÚVODNÍK který není úvodníkem

zděch docela jistě mráz: jmenoval se Sláva VOLNÝ a byl tenkrát redaktorem zemědělské redakce Čs. rozhlasu.

Zvolili ho s ohromnou převahou, velkou většinou hlasů. Nebyl už zdaleka jen redaktorem zemědělské redakce: v té době patřil mezi novináře, kteří nesli kůži na trh v první řadě.

Když po srpnu 68 Sláva Volný odešel do exilu, můj spolužák, který chodil na praxi do rozhlasové zemědělské redakce, si všimnul malé, drobné věci, která tam po Volném zůstala. Nikdo nevěděl, proč Volný tam takovou věc měl, k čemu že ta věc vlastně byla; tak ji ten spolužák vzal a přinesl na fakultu, my na to koukali, kroutili hlavou a taky nevěděli, pak to tedy nosil po mejdanech a vytahoval se, že tohle nechal v rádiu Sláva Volný, všichni na to koukali, všichni kroutili hlavou a nikdo nevěděl.

Pak jednou, zdlouho, jsme se Slávou Volným seděli v jídelně Svobodné Evropy, pili víno, a já povídám, Slávo, poslouchajte, v Praze na stole po vás zůstala taková zvláštní věc, víte o tom? Jaká věc?, zeptal se. Tak jsem mu ji popsal a on řekl - aha. A pak mi tedy prozradil, k čemu ta divná věc vlastně byla.

Byli jsme tedy dva lidé na světě, on a já, kteří jsme věděli, na co měl Volný v rádiu tak zvláštní předmět.

Teď už jsem sám na světě, kdo to ví.

Na lidi od pera je neslušné psát nekrology, když už se nemohou bránit, tohle tam nech, tohle vyhoď, tohle ano, tohle ne. Lidi od pera by si měli sami napsat nekrology, aby to sedělo akorát.

Ale udělá to člověk, který je rád na světě?

Novinář Sláva Volný - a to vím - ač tolik nemocen, tu byl docela jistě rád.

POUZÁVĚRCE

SSSR projevil předběžně ochotu ustoupit od podmínky, že se USA musí zřeknout "star wars", chtějí-li dosáhnout dohody o zredukování nukleárního arzenálu. Sovětské rakety by pak měly zmizet z Československa. Experti - např. H. Kissinger - však varují před podobným vývojem, neboť sov. blok má mohutnou převahu konvenčních zbraní.

PANORÁMA V PRODEJI:

Nemůžete-li z nějakého důvodu využít výhod předplatného, můžete náš časopis zakoupit v následujících prodejnách novin:

MELBOURNE - prodejna tisku v Ackland St., St. Kilda, nedaleko rohu Barkly St.

SYDNEY - BONDI BEACH NEWSAGENCY, 134 Campbell's Pde., Bondi Beach, PORTER NEWSAGENCY, 203a Castlereagh St., Sydney.

Z obsahu...

PANORÁMA č. 3, ročník II.

Únor 1987

To byl zase měsíc únor.....	2
Úvodník, který není úvodníkem.....	3
J. Kovářiček: Volby - projev svobody?.....	4
J. Staněk: Pro teroristy 10-0.....	6
Češi versus Vídeň.....	7
J. Sýkora: Moje dobrá stránka.....	8
M. Ondrášek: Výlet do hor.....	9
J. Hodač: Letadlo do garáže.....	11
Proč má dr. Gajdušek Nobelovu cenu.....	13
Nikde vojna není kojná.....	14
Líbánky s Interpolem.....	15
J. Lion: Jednou přišel dopis z Vídně.....	16
O knihách nových i jiných.....	17
J. Veselý: Jazz /a my/ v cizině.....	18
Kultura.....	19
Sport.....	21
Zatracené koleno!.....	21
U nás v.....	23
Máte slovo.....	24

Snímek na titulní straně se vztahuje k materiálu na str. 11 a byl nám spolu s další fotodokumentací poskytnut firmou Ligeti Aero-Nautical Pty. Ltd.

Někomu možná zatrnulo, když pod hlavičkou Panorámy a v titráži dnes poprvé objevil nové číslo - ISSN 0818-9129. Po-někud nemile totiž připomíná schvalovací číslo předběžné cenzury, bez něhož kdysi v Československu nesměl spatřit světlo boží žádný kus potištěného papíru /nyní tam jdou na věc méně nápadně, de facto ovšem stejně/. Tedy pro uklidnění: jde o tzv. International Standard Serial Number, vydané nám v duchu mezinárodní dohody Australskou národní knihovnou /National Library of Australia/ a sloužící jednoduché identifikaci našeho časopisu kdekoli na světě pro potřeby archivů, knihoven, prodejen tisku a nakonec i předplatitelů. Jsme tedy zase o fous světovější.

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO..?

Pokud dosud ne a chcete nadále dostávat pravidelně PANORÁMU, doporučujeme laskavě pozornosti listůžák na str. 21. PANORÁMA je nezávislý časopis čs. komunity a nedostává žádnou podporu od státu.

PANORÁMA

CZECHOSLOVAK PANORAMA

ISSN 0818-9129

Vydává Czechoslovak Panorama pro Čechy a Slováky v Tichomoří i krajany jinde ve světě. Řídí redakční tým PANORÁMA. Zodpovědný redaktor JUDr. Hodač. Tisk Melbourne Pty. Ltd.

Redakce: 58 Kissamy St., Tuckerton, N.J. 08155, Austrálie.
Telefon: Melbourne 03 246-2800

Podepsané materiály vyjadřují názory autorů. Redakce nemá námitek proti přetiskování původních materiálů Panorámy jinými exilovými časopisy, bude-li připomenut pramen a autor, pokud je uveden.

Cena jednotlivého výtisku v Austrálii \$ 1.50.

Předplatitelům se poskytuje sleva. Přesné informace o předplatném v Austrálii i zámoří na odstřižku ve druhé polovině časopisu.

PANORÁMA vychází každé tři týdny.

Pokud nedohodnuto jinak předem, uzávěrka pro externí materiály vždy 20. dne v měsíci.....

Volby - projev svobody ?

Potkal jsem se nedávno s jedním mladým mužem. U odpovědi kávy přišla řeč na Československo a onen Novozélanďan mne udivil svými znalostmi. A potom zaskočil otázkou: "Proč Češi souhlasí s komunistickým režimem?" Odpověděl jsem: "Nesouhlasí s ním!" "Smířili se s ním, nevádí jim," trval mladý muž na svém. "Jak to víš?," jemně jsem zaútočil. "Nebojují proti diktatuře," řekl stroze. "Vím, že přijali komunistickou vládu bez velkého odporu a kromě nadávání nic proti ní nedělají." Počal jsem tedy chlapce poučovat, jak nesnadné je bojovat proti totalitní moci. On mne ale nadále usvědčoval o svých neobyčejně dobrých znalostech poměrů a otevřeně řekl: "Promiň, Čechů si nemohu vážit, obdivám k Polákům, většina jejich národa jasně ukázala světu, že se s komunistickou porobou nesmířila."

Věděl jsem, že jsem v pasti, hned tak se ale nevzdávám, a tak jsem hájil čest svého národa dál: "Nu vidíš, kde jsou Poláci dnes, ani jejich Solidarita nic nezmohla proti totalitární přesile." Námitku přešel s klidem: "Ještě nevyhráli, alespoň zatím ukázali světu své smýšlení a získali si obdiv a podporu demokratů ve světě. Poláci narozdíl od Čechů se s nesvobodou nesmířili." Zahájil jsem ofenzivu: "Češi se přece také projeví v roce 1968!" "Ano, ale zase pro komunistický systém, Dubček byl komunist a celý ten socialismus s lidskou tváří se měl uskutečňovat pod vedením komunistické strany. Bylo to bláhové a nelze se divit, že vše skončilo okupací. Pak sice Češi protestovali, ale jen proti Sovětům a vojskům, nikoli proti komunistickému systému."

Hledal jsem rychle další argumenty: "Víš něco o Chartě 77?" Jeho odpověď mne už nepřekvapila, věděl a pokračoval: "Je to jenom hrstka lidí, takových malých skupin existuje i na Západě spousta a v celonárodním měřítku je nebere nikdo vážně. Charta 77 jen potvrzuje moje mínění o Čechách. Za prvé, když dokumenty kritizující vládu mohlo podepsat tisíc lidí, tak by je mohly podepsat i milióny, kdyby vskutku s režimem nesouhlasily. Za druhé, ani Charta 77 není vysloveně zaměřena proti podstatě komunistického režimu, chce s ním vést dialog a nabádat k dodržování komunistických zákonů. Češi se s komunismem smířili, a tak se jim dostává, čeho si zaslouží. Mám několik českých přátel, jsou to milí lidé, ale ty vaše emigrantské protikomunistické řeči mi připadají trapné." Přiznal jsem porážku, ale učinil jsem ještě jeden zoufalý pokus obhajoby: "Češi jsou nebojovní lidé a koncentrace moci je tak silná, že snadno rozdrtní jednotlivce. Tobě se to snadno mluví, vyrostl jsi ve svobodné zemi, a tak tomu nemůžeš rozumět. Až pojedíš příště do Evropy, navštív Československo a zažij si vlastní zkušenost s nesvobodou!" "Ne!", řekl rozhodně, "nemusím jezdit do žádné země, abych si udělal představu o svobodě. S komunismem zásadně nesouhlasím a žádné nesvobodné země navštěvovat nehodlám, svými dolary bych je totiž jen podporoval, to zásadně odmítám."

Kdybych měl na hlavě klobouk, smekl bych před tím mladým mužem. O rozmluvě jsem dlouho přemýšlel. Měl zřejmou pravdu. On by do země útluaku nešel, aby takové systémy nepodporoval, zatímco mnozí takzvaní "političtí uprchlíci" nejen soudruhy poníženi prosí, ale za pohanu ještě štědrě zaplatí v tvrdé valútě. A jen pár jedinců nad tou hanebností slovy zaláteří, většina se smíří, jsme laskavý a svobodomyšlový národ. Od onoho mladého muže jsem se ale dozvěděl, jak nás vidí bystří a informovaní lidé ze Západu. A já si zá-

roveň připomněl, že jsem v roce 68 vlastně neutíkal před tanky či komunisty. Považoval jsem je za zlo, jenže před zlem se nemá utíkat, tomu je nutno čelit. Utíkal jsem proto, že v mé rodné zemi bylo příliš málo lidí ochotno tomu zlu čelit. I mně vadila právě ta smířenost většiny s režimem. Vadilo mi, že KSČ měla přes půldruhého miliónu členů /tedy Čechů a Slováků/, což bylo více než 10 procent obyvatelstva, tak vysoké procento nemá snad žádná strana v žádné zemi /nevím, jaká je situace v Albánii/. Vadilo mi, že ač mnozí lidé na režim po hospodách nadávali, masově se vždy hrnuli do průvodu Prvního máje, té vynucované demonstrace vedoucí straně proletariátu. Já jsem se zúčastnil prvomájového průvodu pouze v prvním ročníku univerzity, to nás zelenáče vystrašili starší kolegové, inu chtěli, aby tam z fakulty aspoň někdo byl, když většina z nich nešla. Víckrát jsem nešel, ale vím dobře, že průvody byly masovou záležitostí. Ani moji přátelé se oněch šaškáren nezúčastnili - a přežili jsme. Měl jsem sice problémy s mocí, nutno přiznat, ze studií mne vyhodit se jim nepodařilo. Tenkrát se psala již léta šedesátá a kruté doby byly za námi. Proč však tam chodili lidé, kteří sice v soukromí na režim nadávali a od lopaty či soustruhu by je těžko kdo vyházoval? Měli děti, měli strach, měli řadu omluv a výmluv.

Nikdy jsem se v Československu nezúčastnil voleb. Zjistě, soudruzi si stejně napsali výsledky, jak chtěli, bez sčítání hlasů. Moc se toho proti komunistické moci dělat nedalo, to víme všichni, bylo však možné odmítnout s režimem spolupráci, neúčastnit se jejich šaškáren. Při volbách procházel jsem se Prahou a pozoroval lid. Davy se hrnuly do volebních místností již časně zrána, lidé chtěli rychle odvolit, aby mohli vyrazit na chatu a tam si třeba zanádat. Přesná čísla pochopitelně nemám, jsem si ale jist, že svůj hlas odevzdalo kandidátům jednotné Národní fronty přes 50 procent voličů. Komunistická vláda je v té zemi u moci zcela legálním způsobem, to ať se mi snaží někdo vyvracet. Vidím, jak už někdo sedá honem ke stolu, aby mne poučil, že volby tam jsou pouze fraškou a ne skutečnou volbou. Ale kdepak, občan má volbu mezi účastí a neúčastí na těchto "volbách". Teprve kdyby se více než polovina voličů v Československu rozhodla komunistickou hru na volby ignorovat, dalo by se hovo-

řit o tom, že komunistická strana je u moci proti vůli lidu.

Dokud se bude většina občanů podílet - byť s nechutí - na frašce voleb kandidátů Národní fronty, dokud bude vysoké procento Čechů a Slováků vstupovat do KSČ, tak všechny řeči o naději na návrat demokracie do Československa budou toliko mařením času. To byl ovšem ten pravý důvod, proč já jsem se rozhodl pro emigraci a možná stejný důvod vedl do exilu i většinu čtenářů, kteří tyto řádky čtou. Kdybychom v té zemi měli namísto miliónu a půl členů KSČ pět miliónů členů nějaké té naší Solidarity, jsem si jist, že bych uvažoval zcela jinak. Skutečných, tedy nekompromisních a odhodlaných odpůrců komunistického režimu je v Československu jen mizivá menšina, ta zápas o demokracii vyhrát nemůže a odchod do exilu je proto zcela demokratickým řešením. A smířené většině budiž tedy dopřáno užívat si výtobytků. Nic lepšího nelze členům strany ani jejich voličům přát.

Proč o tom píší v Austrálii? Inu napadl mne ještě jeden záchranný argument na obhajobu Čechů, který jsem zapomněl mladému Novozélandanovi uvést, že totiž i v Austrálii podoba demokracie se drasticky mění a místní lid povětšinou trpně přihlíží. Socialistická vláda rozšiřuje moc státní byrokracie, zužuje pole svobodné občanské iniciativy, zvyšuje nesmyslné daně, zhoršuje podmínky svobodného podnikání, hodlá zavést občanské průkazy atd. atd., a málokdo se ozývá proti. Sdělovací prostředky nás zkresleně informují o dění ve světě, málokdo se však ptá po pravdě. Průměrný australský občan se zdá být pasivním. Do ulic vycházejí pošetilí revolucionáři a chorobní hulákači. Teprve poslední dobou se zdá, že se probouzejí hlasy

proti socializaci, byrokratizaci a další orwellizaci země. Bude zajímavé pozorovat další politický vývoj. A bude záležet i na nás, zdali budeme toliko přihlížet, či ozveme-li se, přihlásíme se do diskuse se svými zkušenostmi. Možností máme dost, můžeme promlouvat se svými australskými přáteli, psát dopisy do novin a připojit se do diskusí v telefonních počadech rozhlasových stanic. Pokud by se Austrálie dostala na stejnou cestu, jakou se ubírá socialistické Československo, dostalo by se mi sice satisfakce, že nejen Češi a Slované jsou pasivními spoluhráči ve hře o způsob svého národního života, měl bych z toho ale pramalou radost.

Svoboda nepadá z nebe jako mana, svoboda je výsledkem volby a zodpovědnosti.

Charta 77 navržena na Nobelovu cenu míru! Chartu 77 pro tuto mimořádnou počtu navrhuje Americká komise pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, jejímž předsedou je kongresman Steny Hoyer; nominační dopis podepsalo 14 dalších poslanců a senátorů, kteří jsou členy komise.

+++ Rudé právo ostře napadlo amerického prezidenta R. Reagana pro jeho slova uznání při příležitosti desátého výročí vzniku Charty 77 - prý jde o "vměšování do vnitřních čs. záležitostí".

+++ Prohlášení k 10. výročí vzniku Charty 77 vydal Freedom House v New Yorku. Společnou rezoluci k Chartě 77 a osudům Jazzové sekce připravili členové Helsinki Watch, PEN American Center a PEN - Writers - in - Exile. V přeplněné posluchárně City University of New York spisovatelé Kurt Vonnegut, Rose Styron, Susan Sontag a další četli ukázky z děl čs. disidentů. Mezi těmi, kdo promluvili o boji za lidská práva v Československu, byl také spisovatel Josef Škvorecký.

+++ Petici na podporu Jazzové sekce podepsalo 26 předních amerických spisovatelů, hudebníků a představitelů dalších oblastí uměleckého života.

+++ Při své návštěvě Československa britský náměstek min. zahraničí T. Renton a americký náměstek min. zahraničí J. Whitehead projeví snahu setkat se s představiteli Charty 77, což jim čs. úřady předběžně bylo slíbeno. Podle očekávání v praxi vše vypadalo jinak: Všichni přední čs. disidenti, o nichž se předpokládalo, že by mohli být na schůzku pozváni, byli ve dne v noci střeženi StB a někteří z nich, např. V. Havel a prof. J. Hájek, nescházeli vůbec opustit své byty. Některým byl odpojen i telefon. Nakonec dobře, že se tak stalo: oba diplomaté aspoň viděli, jak to s lidskými právy kolem Řípu vypadá ve skutečnosti, takže akce čs. policie udělala lepší službu než dlouhé řeči kolem.

+++ Charta 77 zaslala děkovný dopis Karlu Johánnesu ze Schwarzenbergu v souvislosti se založením čs. dokumentačního střediska, jemuž příslušník slavného šlechtického rodu poskytne důstojné přístřeší v prostorách svého zámku.

+++ Amsterodamská univerzita udělila čestný doktorát filozofovi dr. L. Hejdánkovi, který je přímým žákem J. Patočky. Dr. Hejdánek byl r. 1970 propuštěn z čs. akademie věd, od té doby pořádá ve svém bytě filozofické semináře s mezinárodní účastí.

+++ Rada svobodného Československa a čs. národní rada americká vydaly při příležitosti nedávné vídeňské schůzky signatářů helsinské dohody společně prohlášení, v němž se mj. zdůrazňuje okolnost, že ve všech případech současné konfrontace se Západem jsou nasazovány pouze sovětské a kubánské vojenské jednotky, neboť armády sovětských satelitů ze střední a východní Evropy jsou prakticky nepoužitelné vzhledem k sympatiím těchto národů vůči USA.

PRACUJTE S BARVAMI

NÁTĚROVÉ HMOTY
NABÍZEJÍ
SPECIALIZOVANÉ
PRODEJNY

THE PAINT SPOT

STORES

BENTLEIGH

378 CENTRE ROAD

PH. (03) 557-4109

**4 LITRES
\$21.90**

**4 LITRE
\$19.80**

FITZROY
166 Gertrude St.

FOOTSCRAY
27 Paisley St.

SPRINGVALE
353 Springvale Rd.

WINDSOR
30 Chapel St.

Pro teroristy 10:0

Jen málokdy v minulosti /kromě válečných let/ byl svět otrášen tak hrubými, vulgárními, bezsmyslnými - a úspěšnými - akcemi, jako je tomu v poslední době. Krvelačnost, pomstychtivost, brutalita a násilí slaví své hody. Kde je ta mlčící převeliká většina slušných lidí? Kde jsou ty desetitisícové zástupy, které hloupě protestují, když jejich vlády se jim snaží zabezpečit svět bez válek? Kde je pan Tutu, aby svou mnohmluvností protestoval? Neodsuzuje snad jeho náboženství zabíjení nevinných obětí a mrzačení dětí? Či snad má své vlastní náboženství, které s takovou nemravností souhlasí, neboť pro dosažení bytí i pochybných cílů je každý prostředek dobrý?

Ale myšlivi bychom se, kdybychom chtěli v omaskovaných teroristech vidět Jánošíky nebo James Bondy. Jsou to v zásadě zbabělci. V Holandsku spadla klec na dva nejhledanější irské teroristy. Ale trvalo tři měsíce, nežli byli předáni Irsku. Jejich advokáti dělali vše možné, aby znemožnili vydání /v Holandsku kriminál není kriminál ale rekreace!/. a jeden z jejich požadavků byl, aby Belfast dal záruku, že se s nimi bude "lidsky jednat". Vražditi nevinné, nic netušící ženy a děti, tam jsou hrdinové, ale nést důsledky spáchaných vražd, tam chtějí záruku "lidského" zacházení.

Nakonec bych se chtěl zmínit o jednom, kdo teror připravoval - Klass de Jonge, skrývajícím se před policií Jižní Afriky ve speciálně pro něho pronajmutém a holandskou vládou placeném objektu. Ale i pro něho jsou dny sečteny: v holandském tisku sílí averze proti jednání holandských úřadů a používání peněz poplatníků na ochranu kriminálního živlu.

Snad nastane náprava a zodpovědní jedinci zaujmou stanovisko slušných, rozhodných politiků. Svět by to potřeboval, aby mohl klidněji vydechnout. Ale zatím vedou teroristé 10 : 0. Jedno je přitom velmi smutné - že československé orgány klesly tak hluboko, že ve své zavislosti a nenávisti k svobodnému světu umožňují výcvik teroristů na území republiky, ať již je to v prostoru Dóubi u Karlových Varů nebo ve vojenských objektech středních Čech. To je opravdu hanba nehynoucí!

Redakce časopisu KLUB z Vídně nás požádala o názor do ankety "Jódlovat či dudat?", která se pokoušela najít odpověď na otázku, do jaké míry si v exilu máme uchovávat svůj národní charakter a do jaké míry se musíme přizpůsobit svému okolí.

JIRÍ HODAČ,
redaktor magazínu *Panorama*, *Mei*
bourne

„Bud' - anebo“ předpokládá jednoznačnou, extrémní odpověď. Přitom první nemusí vylučovat druhé či třetí a naopak: myslím, že jde o to, nalézt rozumnou míru věcí, aby člověk v exilu dokázal definovat sám sebe. Půjde-li za bílého dne po nejrušnější melbournské ulici muž v chodském kroji, s čakanem a se psem, policie mu sice nic neřekne, ale lidé se budou koukat. Na druhé straně - chlapík v kožených kraťasech s padácím mostem a v bílých podkolenkách, který zakazuje rodině promluvit slovo česky, ač se sám kdysi u Vltavy narodil, tak tenhle asimilovaný tvor německy určitě zapomen v okamžiku, kdy si pustí kládu na nehu. Co tím chce říci: člověk, tihnoucí k extrémům v

emigraci, balancuje mezi tragédií a fraškou. Myslím, že se musíme v mnohém přizpůsobit, chceme-li v cizím prostředí přežít a být vůbec schopni komunikovat s okolím. Musíme se státi součástí života země, která nás přijala. Nemůžeme se ale zříci svého původu a kulturního dědictví. Uděláme-li to, stanou se z nás lumpové. Nemůžeme se zříci morálních povinností, vyplývajících z našeho čestství; uděláme-li to, stanou se z nás lumpové. V zásadě jsem přesvědčen, že práce pro svobodu Československa začíná práci pro svobodu země, v níž nyní žijeme. Cítit se být toliko hostem a pouze hrozit pěstíčkou někam za ožer - tím se moc nevyhraje.

Heřman Chromý, 40, signatář Charty 77 a otec tří dětí, vykonává dvouletý trest odnětí svobody ve věznici Plzeň - Bory, kde je zařazen na neblaze proslulé pracoviště Preciůzy Jablonec, produkující bižutérii, kterou Československo vyvážá do celého světa. Během pracovní doby si vězňové údajně nemohou dojít ani na záchod.

+++ Krajský soud v Hradci Králové potvrdil dvouapůlletý trest odnětí svobody pro J. Boháče, který si na pracovišti nedával servítek před ústa při komentování věcí kolem. Odvolací soud potvrdil rozsudek přesto, že připustil, že někteří ze svědků jsou proti obžalovanému zaujati. V jednací síni bylo pouze 6 míst určeno veřejnosti - ta ovšem byla předem obsazena neznámými muži, takže např. tajemník amerického velvyslanectví nebyl vpuštěn, neboť sáleček by se "přeplnil".

+++ Petru Pospíchalovi, 26, signatáři Charty 77, hrozí za tzv. podvracení republiky trest vězení od 3 do 10 let, neboť prý se chystal rozšiřovat "nepřátelské tiskoviny"/zejména z Polska/, navazoval spojení s polskou Solidaritou i čs. exilem /uvádí se např. okruh kolem časopisu Svědectví a jmenovitě Ivan Medek ve Vídni/. P. Pospíchal byl již jako mladistvý odsouzen za vydávání nezávislé literatury v Brně a další trest za "pobuřování" dostal v době vojenské služby. Později byl dvakrát záhadně unesen, jednou byl dokonce předstíráván záměr zastřelit ho v blízkosti hranic při údajném "pokusu o útěk". Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných se obrací na světovou veřejnost, jmenovitě také na čs. demokratický exil, s naléhavou prosbou, aby se podnikly všechny možné kroky pro zmírnění osudu P. Pospíchala, který je velmi oblíben zejména mezi brněnskými mládeží.

+++ Ministr přistěhovalectví a etnických záležitostí Ch. Hurford, M.P., vyvrátil panické zvěsti o tom, že Japonsko hodlá okupovat Austrálii svými důchodci. Ministr říká, že země sice přijme určitý počet důchodců, ovšem musí splňovat poměrně přísná kritéria - podmínkou je věk nad 55 let, upřímný úmysl se trvale usadit v Austrálii, zřeknutí se snahy najít zaměstnání a především pak takový příjem či majetek, který důchodce-přistěhovatele zabezpečí až do konce života, takže nebude představovat žádné výdaje pro australské daňové poplatníky. Konkrétně to znamená např. vlastnictví půl miliónu dolarů. A to v Japonsku přece jen kdekdo nemá, takže invaze penzistů zřejmě doopravdy nehrozí.

VAŠE
ČESKOSLOVENSKÁ
CESTOVNÍ KANCELÁŘ

HOLIDAY CLUB INTERNATIONAL
TRAVEL

.... Vám zařídí levně, spolehlivě cesty do celého světa

Přivezeme vám vaše příbuzné z Československa, nejvýhodnějším způsobem, kdekoliv v Austrálii. Poradíme vám a vyplníme všechny potřebné formality k pozvání.

Volejte nás pro nezávazné informace na čísle
[03] 568-6699

Ve večerních hodinách - domů na čísle 277-7014

S pozdravem Dáča, Leša a Zuzana
/mluvíme česky a slovensky/

Psáno pro PANORÁMU

Češi versus Vídeň

Na přelomu našeho století, než se sloučila Praha s okolními obcemi v tzv. Velkou Prahu, byla Vídeň s téměř 200,000 Čechy největším českým městem světa. Na druhém místě bylo Chicago, teprve na třetím Praha. Ale historie vídeňských Čechů nezačíná teprve naším stoletím. Už v 17. století se podle záznamů usadili ve Vídni první Češi a v 18. století jich bylo tolik, že opodstatnili vydávání vlastních novin: v roce 1761 "C.K. privilegovaných českých vídeňských novin" a "Císařsko - královských vídeňských novin."

Už za císaře Josefa II. byla na vojenské akademii ve Wiener Neustadtu zavedena čeština jako vyučovací jazyk a na vídeňské univerzitě byla založena stolice českého jazyka. V roce 1843 uvedli ochotníci ve Vídni první české divadelní představení - Divotvorný klobouk - a v té době vznikaly v rakouské metropoli české spolky jako houby po dešti: pěvecký sbor Lumír, Slovanská beseda, Akademický spolek /jehož členy byli za svého přechodného vídeňského pobytu historik František Palacký, spisovatelé Josef Machar a Svatopluk Čech, prof. Tomáš Masaryk atd./ České srdce, Sokol /už 5 let po Praze, v roce 1867/, DTJ, Orel, ale také odnože politických stran, sociální demokraté, národní socialisté, křesťanští sociálové /později lidovci/, dále různé české odborné organizace a jiné.

Vídeňská česká menšina sestávala hlavně z malých řemeslníků, truhlářů, krejčích, kožešníků a obuvníků, kteří si brzy svou pílí a umem získali přízeň Vídeňáků, ale také z obyvatel českého a moravského venkova bez odborných znalostí, kteří našli ve Vídni uplatnění jako "služebné u panstva" kuchařky /jejichž moučníky se rychle staly součástí "rakouský kuchyně"/, domovníci a dělníci vídeňských cihlen. Poslední dvě skupiny zapříčinily, že Vídeňáci začali české hospodářské přistěhovalce nazývat pejorativně "hausmástrí" a "čiglpom" /Ziegelböhmern/, kteréžto názvy se uchovaly do našich dnů.

Česká cizorodá menšina to tehdy neměla ve Vídni lehké. Němečtí nacionálové proti ní brojili, při různých demonstracích rozbíjeli studenti výkladní skříně českých obchodů a vývěsní skřínky českých spolků, nádražáci odmítli odvézt sokoly ve stejnokrojích na pražský slet. A když Vídeňáci zaslechli v ulicích český hovor, prohlašovali "áje, zase bude přšet...". I mezi školními dětmi docházelo často k pouličním bitkám.

Po první světové válce došlo k silné reemigraci do nově vytvořeného samostatného Československa. Zbývajících několik desítek tisíc vídeňských Čechů se buďto časem asimilovalo, nebo se naopak s podporou čs. vlády vybudováním 35 českých škol všech stupňů spolkem Komenský, dále budováním Národních domů v různých čtvrtích a zvyšenou činností stávajících spolků snažili celit rostoucímu počtu odpadlíků. Této snaze však učinila přítrž okupace Rakouska nacistickým Německem, kdy ani "stoprocentní" přiznání se české menšiny "k říši" ne-zabránilo v roce 1942 zákazu všech českých spolků i škol a zabavení jejich majetku. Takže výsledek plebiscitu nepomohl vzít nacistům vítr z plachet. Asi 300 vídeňských Čechů se zapojilo do dvou organizací, občanských a levicových stran, podzemního hnutí, 69 z nich bylo popraveno a mnoho dalších odvečeno do koncentračních táborů. Zase jiní sloužili ovšem za války v německé armádě, ačkoli jako Češi mohli žádat o zproštění.

Po válce se vrátilo kolem 15,000 vídeňských Čechů na výzvu čs. vlády do staré vlasti. Zbýající se roku 1948 rozdělili do dvou táborů: do demokratického a tzv.

Praze věrných. Ti první si jako střechovou organizaci všech svých spolků založili Menšinovou radu, ti druhí Sdružení Čechů a Slováků. Jako spojovací můstek zůstala už než jediná, poslední česká škola na úrovni bývalé měšťanky. Při sčítání lidu v roce 1951 přihlásilo češtinu nebo slovenštinu jako jediný dorozumivací jazyk už jen 3540 osob. Přesto, že ve vídeňském telefoním seznamu existuje ještě přes 100,000 osob s českými jmény.

Nový příliv nastal po 21. srpnu 1968, kdy se ve Vídni zdržovalo při průjezdu či dovolené přes 160,000 čs. občanů. Většina se po prvních dnech nejistoty vrátila domů, mnoho desítek tisíc se však odhodlalo zůstat venku a emigrovat do nejrušnějších zámořských i západoevropských států a kolem 10,000 požádalo o azyl přímo v Rakousku. K nim přibyli v různých emigračních vlnách každým rokem stovky dalších, takže dnešní neoficiální čísla mluví o přibližně 20,000 posrpnových přistěhovalcích.

Poměr mezi starousedlíky a tzv. "novými" se nevyvíjel dobře. Ti noví byli zklamáni tím, že je sice Rakušané přijali velice pohostinně a byli jim všemožně nápomocni, že se však nikde, ani v hromadných ubytovnách či pomocných institucích, nesetkali s česky mluvícími krajany. Jako kdyby vídeňští Češi neexistovali. V první době je také nechtěli přijímat do českých spolků a česká škola nějakou dobu odmítala přijímat žáky z řad uprchlíků. Když si tito nově příchozí založili vlastní spolek "Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku", odmítaly jim stávající české spolky dokonce pronajímat spolkové místnosti a noviny demokratické menšiny otisknout - i placená - sdělení kulturních podniků. Nebyla to vina velké většiny poctivých a slušných starousedlíků, s nimiž ti noví navázali brzy přátelské osobní styky, nýbrž několika málo spolkových funkcionářů, kteří se zřejmě báli o své funkce. Neprávem, neboť po zkušenostech z domova nikdo z nových funkce nechtěl a mnozí se dodnes straní vídeňského českého života vůbec. Navíc se - stejně neprávem - obávají staří funkcionáři ztráty finančního majetku, získaného za prodej českých škol, národních domů, sportovních hřišť a jiných nemovitostí, který ve výši mnoha milionů šilinků nechávají raději zahálet v bance, než aby za něj vybudovali zařízení pro činnost mládeže či české vídeňské menšiny. Spolky staré menšiny se ani neúčastnily sbírky pro pamětní desku na domě, kde kdysi bydlel T.G. Masaryk, jen proto, že tuto akci zorganizoval Kulturní klub těch "nových".

I když už se mnohé zlepšilo - větší část aktivních členů Sokola i žáků české školy tvoří mládež nových přistěhovalců - hrozí současné rozdělení česko - vídeňské menšiny na 3 části pozvolně likvidovat český život ve Vídni vůbec, jak tomu nasvědčuje řada starých spolků, které už neexistují, pouze na papíře, a které už pro přestárlost svých členů nevyvíjejí žádnou činnost. I česká škola se svými asi 180 dětmi bojuje o každého žáka, aby mohla na začátku školního roku otevřít novou první třídu.

ENCYKLOPEDIE

která by neměla chybět v žádné rodině:

WORLD BOOK AND CHILDCRAFT ENCYKLOPEDIA

Možnost výhodných splátek!

Bližší informace /po 6. hodině večer/ :

Hana /03/ 689 - 5094

Čas od času dochází v tisku, rozhlasu a televizi ke zvýšenému zájmu o naši gramotnost anebo o gramotnost těch druhých. Mnozí autoři takových článků se pak v zápalu boje za univerzální gramotnost obrací i na ty – podle jejich názoru – nešťastníky, kteří neumějí psát a číst. Tito autoři hovoří přímo k těmto nevinným analfabetům, oslovují je jako bratry a snaží se je-jaksi zbytečně – omráčit cizokrajně sněžícími slovy, výrazy a termíny. Tito autoři by se měli na nás, gramotné, obracet a doufat, že to mezi analfabety rozkecáme.

Boj proti úplné či částečné ngramotnosti je teď ostře veden ve Spojených státech. Průzkumy všeho dru-

MOJE DOBRÁ STRÁNKA

FEJETON JIŘÍHO ŠÝKORY ZE SPOJENÝCH STÁTŮ

hu bylo zjištěno, že určitá část americké společnosti neumí pořádně číst a psát. Čili tito lidé nejsou úplní analfabeti, ono vlastně trošku číst a trošku psát dovedou, anebo dovedou psát a číst dokonce víc než trošku, ale na některé situace jim ta troška nestačí. Například když mají napsat žádost o místo či když mají vyplnit všelijaké úřední dotazníky nebo šeky. Já myslím, že společně se mnou chápete. Vyplňovali jste přeci ve svém životě už dotazník – či ne? V některých úředních dokumentech – ba ve většině z nich, lze nalézt rubriky s otázkami, jež vám věnou do tváře ruměnek, do očí slzy, do ruky třes a do žaludku tlak. Při četbě jistých úředních otázek jsem již od mládí mívával pocit, že buď jsem duševně zaostalý já či ten, kdo mi tu otázku položil. Při časté výměně takových lejster to nemůže dopadnout jinak, než že k duševnímu úpadku dospějí obě strany.

To, že ve Spojených státech se píše v poslední době o částečně ngramotných občanech, přivádí sdělovací prostředky v takových kulturních zemích, jako jsou například Sovětský svaz, Vietnam a Kuba, k nepřítčetné veselosti, bujarosti a ke spravedlivému rozhořčení. To se totiž v jejich zemích nemůže stát. V jejich zemích byla ngramotnost odstraněna. Zlí jazykové by dodali, že ano, že byla odstraněna, dokonce i s některými lidmi...

Mně v téhle otázce, přisnávám se bez mučení, není dodnes jasno. Ve svém životě jsem se totiž už setkal jak s inteligentním analfabetem, tak s gramotným blbečkem.

Vezměme ale třeba takovou Kubu, kde prý odstranili analfabetismus. Tomášové možná zapochybují, ale dejme tomu, že je to tak. Odstranili analfabetismus, dobrá. Každý umí číst a psát. Fajn. Jenže tady, na tomto místě, v tento moment jsem se zatvrdil. A naléhavým hlasem kladu otázku: Copak to ten náš či váš bývalý analfabet čte? Copak on to píše? Píše o svobodě? Čte co

chce a kdy chce? Může si vybrat? A hned mne přepadá obraz národa, včera ngramotného, dnes gramotného, který se zítra zaboří do četby tak znamenitých děl jako třeba Mein Kampf či Komunistický manifest. Anebo se pustí do četby sebraných stanov strany. Anebo se těší louskáním stránek příručky pro cenzory. Být gramotný je prima: můžete písemně upozornit na nepřístojné chování svého spoluobčana. Můžete přečíst projev proti zlým americkým raketám, které jsou e-e, zatím co ty naše jsou čínané. Pod záplavou takových a podobných obrazů bych si skoro přál, aby národ, jenž se dostane do podobného duchovního tréninku, raději zůstal takový, jaký byl.

Gramotnost má už blízko ke vzdělání, a to je nebezpečná věc. Někde jsem četl, že Joseph Goebbels měl tři doktoráty. No vída, a všechno co napsal, stálo vůme za co.

První frekvenční slovník pro neslyšící v Československu právě vyšel v Bratislavě.

+++ Dokument Charty 77 č. 8/87 se podrobně zabývá trvale neutěšenou situací v bytové výstavbě, zejména pak ve vztahu k mladým lidem. Mj. se uvádí, že výstavba bytů je neefektivní a drahá /jeden byt na okraji Prahy se svou infrastrukturou stojí asi 1 mil. 300 tisíc korun/ a stát se stále více snaží převalit náklady na obyvatelstvo – v roce 1985 stavebníci a členové bytových družstev byli zadluženi asi 40 miliardami korun. Snadno dostávají byty pouze vybraní státní zaměstnanci, např. příslušníci min. vnitra, kteří na sídlištích vytvářejí celé enklávy. Jinak je situace beznadějná, na normální družstevní byt se čeká 20 i více let, naděje získat byt od národního výboru je ještě mizivější /pozn. Panoramá: koncem 70. let jsme viděli pořadník ONV v Praze 4, na němž byli někteří žadatelé už přes 30 roků/. Bytová tíseň ovlivňuje vysokou rozvodovost i šokující počet potratů – v Praze na každé narozené dítě připadá jeden potrat. U nových bytů není zvláštností, když se zjistí 200 i více závd.

+++ V Panoramě jsme před časem informovali o brutální vraždě na bratislavské ubytovně ZARES, jejímiž pachatelé byli Vietnamci, "totálně nasazení" na práci v Československu. Zločin mezi čs. veřejností vyvolal velké pobouření a dál zkomplikoval už tak nepříliš příjemný pobyt Vietnamců v zemi. Městský soud v Bratislavě v minulých dnech dva z obžalovaných uznal vinnými dvojnásobným trestným činem vraždy a pokusu trestného činu vraždy a odsoudil je k trestu smrti. Třetí byl za pomoc při trestném činu loupeže odsouzen k odnětí svobody na 6 let a následnému vyhoštění z Československa. V odvolacím řízení o věci bude znovu rozhodovat slovenský nejvyšší soud. Pokud tresty smrti potvrdí, po formální stránce musí případ s definitivní platností přezkoumat ještě federální nejvyšší soud v Praze.

+++ Dr. Jaromír Neumann, někdejší pracovník Národní galerie a renomovaný historik umění, inkasoval u městského soudu v Praze 5 let kriminálu a "ztrátu čestných titulů a vyznamenání". Svou autoritou kryl činnost gangu, specializovaného na obchod s obrazy, získávané různými triky od lidí zpravidla ve finanční tísní. Dr. Neumann měl ze všeho astronomický vedlejší příjem. Další obžalovaní dostali tresty vězení až na dobu 5 let.

+++ "Sál zahučel, když se předseda zabýval tím, proč někteří mladí lidé váhají se vstupem do strany," popisuje Rudé právo schůzi v mladoboleslavské automobilce. List zjišťuje, že někteří mladí dělníci "mají i obavy z reakce pracovních kolektivů". V deníku ÚV KSČ jistě neobvyklé přiznání.

Obdarujte příbuzné a známé, své děti i sebe!

Michael Cigler

The CZECHS in Australia

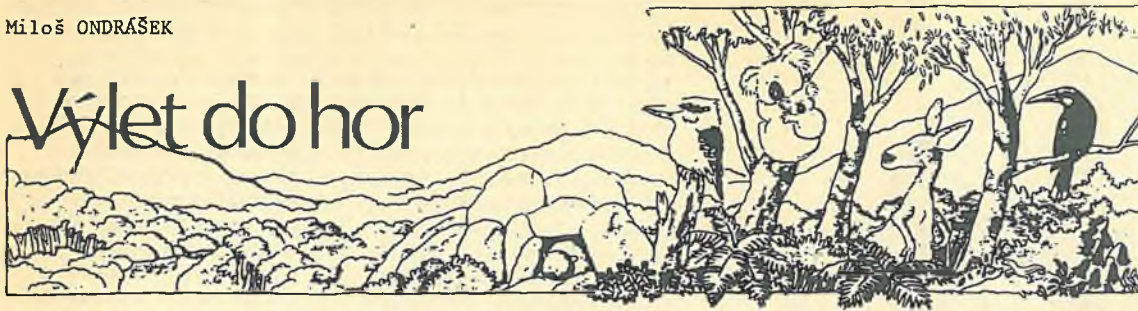
Jedinečná, bohatě ilustrovaná publikace o tom, jak Češi "objevili" a "dobyli" Austrálii, co znamenali a znamenají pro nejmladší kontinent!

Cena /včetně poštovního/..... \$ 15 v Austrálii
zámoří \$ US 10.00

Objednávky spolu se šekem zašlete do redakce Panoramý – a publikaci o Čechách v Austrálii obdržíte obratem!

Miloš ONDŘÁSEK

Výlet do hor

Na předměstských ulicích ještě nebyl žádný provoz, jak to bývá časné zrána, na křižovatkách se nehromadily kolony vozidel, to se mi líbilo, měl jsem namířeno tři sta kilometrů na severovýchod od Melbourne, do oblasti viktoriánských alp. Píšu úmyslně malé "a", australské zeměpisné názvosloví tak odlišuje označení geomorfologických útvarů od vlastních jmen pohoří. A tak si to jedu jako k Neumětělům, vidím před sebou jakýsi pohyb, na vozovce leží dort, snídali na něm špačci a hrdličky, že by měl někdo z nich narozeniny? I já jsem ranní ptáče, nezastavuji, hodů se nezučastňuji, na melbournských ulicích se člověk již nediví ničemu, ani ptačí hostině. Několik desítek metrů dále leží velký plážový ručník a pak v rychlém sledu následuje sukně, halenka a posleze to poslední, co se týká dámského oblečení. Patřilo to dámě? Motorizovaná Lady Godiva? Tímto předměstským dramatem či kratochvilí jsem se nezdržoval a spěchal do panenské přírody.

Před polednem jsem se serpentýnou a již štěrkovou silnicí vyšplhal do sedla, kde jsem zaparkoval auto, hodil na záda tlumok a vyrazil na třídní túru po hřebeni ostrém jako diamant k hoře, která se přede mnou vznášela jako pírkó. Počasí mi přálo, slunečný den a nebylo příliš horko, takže se mi šlapalo jak na pochodovém cvičení, jenom polnice nehlaholila a nezměl zpěv, bylo mi ale bujaře. Nalevo ode mne, severozápadně, se na obzoru neklamně rýsovala silueta Bůvolí hory, vzdálená dobrých dvacet tisíc kilometrů od Kraví hory, z které jsem jako chlapec pouštíval draky.

Odkudsi zespodu se ozvala kukačka, na stezce se vyhřivaly ještěrky a přebíhali krasci a roháci. Napravo ode mne spadal svah příkře do hlubokého údolí, na jehož dně jsem tušil potok, u kterého jsem se chtěl utábořit na noc. Na obzoru se valil jeden horský hřbet za druhým do nedohledna, jako hřbety velryb, mohutné, fascinující, namodralé. Zřetelně jsem rozeznal masiv, ke kterému před příchodem bělochů každým rokem směřovaly tlupy původních australských obyvatel, nechtěli si nechat ujít rojení chlupatých molů, kteří jsou dosud domovem na temeni a svazích této hory. Pro Austrálce nešlo o podívanou, ale o nasycení.

I když toto alpské pohoří zabírá na mapě Austrálie celkem nepatrnou plochu, je ojedinělé nejen krajinnou krásou, ale i nerostným, botanickým a zoologickým uspořádáním, napájí viktoriánské řeky a dodává nejméně čtvrtinu objemu jejich vod. Výlet do těchto hor znamená přírodopisnou exkurzi. Roste zde na tisíc druhů rostlin, tucet z nich nenajdeme nikde jinde, ani v Rusku, a to je již co říci! Žije zde více než třicet druhů původních živočichů, to nemluvím o hmyzu, rybách, obojživelnících a plazech, sídlí zde na dvě stě druhů ptáků. Turistů zde není naštěstí jako molů v reprodukčním období, ale vypravují se sem po celý rok, v zimě jen ti nejzdatnější. Pěšinky nebývají nejspolehlivěji vyznačeny, často se ztrácejí a to pak přichází vhod mapa nebo kompas. Počasí může být zrádné i v létě. Pramínky pitné vody snadno vyschnou. Mnozí jsou odrazováni lesními požáry. Ti, kteří se tak snadno nedají, jsou pak nepopíratelně a trvale odměněni, nikoliv premiemi či řády, ale něčím, co jim již nikdo nemůže odejmout. Zažili krásu!

Před sebou vidím hlouček turistů, jsou napakovaní až nad hlavu, cosi opatrně pozorují. Předcházím je, vyměním si křesťanské pozdravení a zaslechnu, jak je jejich vůdce poučuje o pakobrách, asi jednu zahlédli, jsou nebezpečné. Také pazmiji smrtonoši je bezpečnější se vyhnout, bohužel vždycky neutečou, jak se říká, na otrěsy půdy citlivě reaguje tajpan, toho ale ve Viktorii neuvidíme. Od jedovatosti jedu tajpana nemá daleko tygr, zjistilo se, že 35 mg jeho jedu, to je obsah jedových žláz tohoto hada, má toxicitu usmrtit 118 ovci o průměrné váze 30 kg. Tak všechno vůdce té skupinky turistů vykládal, musel to být zkušený horal, byl opatřen vším možným, kromě houpajících se nožů, sekyrky, píšťaly, buzoly a polní láhve se na něm leskl krokoměr, výškoměr, barometr i malý teploměr: náčelník generálního štábu. Jeho vojsko bylo podivné, i když nikoliv nepřítahlivé, mladá dívka nejen že byla hezká, ale na objemném ruksaku se jí houpaly dvě lýkem opletené lahve na víno: nenapadlo mne ani, že s vínem, což je kvalitativní rozdíl/, další člen výpravy byl mladý Ind s vousem a vlasy po pás, jakýmsi adjutantem generála byl přátelský Maor, nebyl jsem si jist, zda si máme navzájem třít nosy. Mezinárodní četa, generál byl Australan a jak jsem vyrozuměl, univerzitní učitel, vzal do hor několik svých žáků. Bůh jim žehnej!

Vyfuněl jsem na pírkový vrch a s úžasem nad dosaženým výkonem jsem se rozhlížel, rozhled byl panoramatický a uchvacující. Vysoko nad pásem sněžných blahovičníků, byla zde již jen tráva a horské roztokvítky. V dále jsem zahlédl něco se zatřepat, emu to nebyl, objevovalo se tam a mizelo cosi červeného a modrého. Fata morgana? Nebo auto horské služby s housenkovými pásy, jiné by tímto terénem neprojelo, opatřené nějakými praporky; nebo jezdcí koňmo s praporci? Za několik minut jsem uviděl několik atletů v různobarevných tričkách, jak ve svahu, kterým jsem jen supěl, běží jako nic a ještě se mezi sebou baví, nezdálo se ani zadýchání a když mne míjeli, prohodili ke mně pár slov aniž by

Pokračování na další straně

**433 CHURCH ST.,
RICHMOND, 3121,
Tel.: /03/ 429-5266**

*Obědy - úterý až pátek
Večeře - úterý až sobota*

Výborný vlastní orchestr a zajímavý jídelníček, na němž najdete i česká jídla!

Zvláštní salónek připraven pro svatební hostiny a jiné slavnostní příležitosti!

Vašimi pozornými hostiteli budou Eda a Věra Zlatých

Licensed Restaurant
Air Conditioned
(RHEINLAND P/L)

se zastavili. Byl jsem připraven na leccos, na roztočnou zvůli, na přírodní úkazy, koneckonců i na brahmína, kterému by lépe slušelo na Hindukúši než na viktoriánských alpách, ale běháče ani běhouny jsem tady nečekal, notabene nikde nehořelo, ani koudel. Přiběhl další, ten se u mne zastavil, prohlásil znechuceně, že nemůže dál, že není ta správná extratřída, byli to australští maratonci, kteří se připravovali na řídký vzduch jakéhosi šampionátu v Mexiku. Moje pýcha spadla z těchto sedmácti set nadmořských metrů, moji třídní trasu lehce uběhli za několik hodin. Nemají ruksaky, utěšoval jsem se, a nezastaví se, aby pozorovali poletuchy.

Sestoupil jsem z vrcholu, z diamantového hřebene jsem odbočil na žiletkový, po kterém jsem chtěl do večera dojít do údolí, bylo již pozdní odpoledne. Dýchal se mi volně. Držel jsem se sotva ztelné stezky a po chvíli jsem narazil na mezinárodní čet, ta se vyhnula výstupu na vrchol, aby šetřila síly, jejich rance byly evidentně neúnosné. Vedoucí chyběl, šel sám kupředu, to se v horách nedělá, skupina zůstává pohromadě, tempo pochodu neurčuje nejzdatnější, ale nejpomalejší. Guru mne požádal, zda se nemohou ke mně připojit, než dožnou vedoucího, že se cítí poněkud nejistí. Po dvou-třech kilometrech jsem viděl podle stop ve svahu, že vojevůdce opustil stezku a pustil si to přímo po svahu dolů. Tak tak minul téměř kolmo spadající suťový kužel. Pravidlo australských horalů je, drž se hřebene! Na prosby mých nečekaných společníků jsem se celkem nerad rozhodl sledovat stopy, aby se skupina úplně nerozpádlá. Jasně jsme viděli, že se někdo krátce před námi probíjel buší a klouzal po velmi příkrém svahu, cesta tam nebyla. A pomalu se začalo stmívat. A po tom před námi ani vidu.

Najednou jsem uviděl na zemi ležet brýle proti slunci, moji souputníci se ale nemohli rozhodnout, zda patří jejich vedoucímu. V malé vzdálenosti ležely na zemi dioptrické brýle, a to si již byli jistí, že jsou profesorské. Když jsme pak našli v křovinách /úbočí/, po kterém jsme sestupovali, bylo hustě zarostlé, tlumok, věděl jsem, že něco není v pořádku. Vojevůdce propadl panice a odhazuje jednu věc za druhou, aby si ulehčil. Ale běda, dort to nebyl, nyní by se hodil, pozdě bycha honit. Byli jsme rádi, že jsme narazili na malý pramínek vody, dá nám na čaj a dovede nás k potoku. Ale až ráno, rozhodl jsem se, že na tomto místě přespíme, i když se k tomu vůbec nehodilo, mýtinka tak svažitá a tak malá, že se na ni nedal postavit ani jeden stan. A po profesorovi ani slechu, jeho studenti byli, tak jako koneckonců i já, nesví. Trochu jsme se připravili na spaní, pokud to vůbec šlo, a na malém vaříči uvařili čaj, něco jsme pojedli, guru se choval jak se na brahmína sluší a patří. Leh si a ostatní mu museli sloužit, snad byl tak vyčerpán, snad mu tak kázal jeho životní názor.

Při baterce jsem se vydal kolem a naráz uslyšel vůdcovskou pišťalu, profesora jsem našel na konci jeho sil, nechtěl se mnou dojít ani k tábořišti, kde byl jeho ruksak, přečkal noc vsedě zády opřený o strom, měl hrst hroziček a tabulku čokolády. Když jsem tuto novinu zvěstoval ostatním, guru ji přijal stoicky, ostatní se potěšili. Dívka se při baterce přehrabovala v obrovském ruksaku, vytáhla z něj další láhev, do plechových hrnků nalila vrchovatě portského vína, zeptala se Novozélandana, jak se maorsky připíjí a mně pak bez ptaní řekla: "Na zdraví". V australském pralese se může přihodit všechno možné, děvče mluvilo se silným americkým přízvukem a již jsem věděl, že přijelo do Melbourne na rok studovat australskou literaturu, tak jako další dva výletníci. Její babička a dědeček z matčiny strany přišli do Texasu z Valašska, její otec byl původem Ital, můj přízvuk poznala bezpečně, aniž by se ptala, lingvistka. Původně jsem myslel, že v těch lýkem opletených lahvích si nese vodu, mylil jsem se, bylo to chianti. Tato mezinárodní pěší brigáda nesledovala, jak jsem se dozvěděl, jen poznávání australské přírody a cíle turistické, ale i kulinařské. Byli domluveni, že každý den bude na jídelníčku národní pokrm účastníků, chianti bylo tedy nutné pro jakési telecí a špagety. Guru měl na menu vegetariánské kari a Novozélandan pravé maorské hangi, a to prý byl důvod proč Chianti nechtěla vařit vepřové se zelím, aby prý nedošlo k jednotvárnosti jídelního lístku! A k mé nevěře, proč s sebou vláčí ještě láhev portu, poznamenala, že bez sklenice portského neusne, a tak neví, proč by i v klínu lesa měla měnit svoje návyky.

A všechno bylo naráz lepší, svatojánské mušky zářily neuvěřitelně a soupeřily se zvířetníkem, mléčná dráha se jen přelévávala, lyrochvost se nazlobeně ozval nespokojen s vetřelci, kaloně neslyšně přelábávala a sova světélkovala v očích pevně přichycena ke větvi svým vratiprstem.

Myslel jsem si, že nespím po celou noc, muselo se mi to jen zdát, protože ráno jsem zjistil, aniž bych něco přes noc slyšel, že můj ruksakem se přehrabal kusu liščí, spolehlivě sežral kus Donova salámu. A že byl pro něj příliš peprný, zajedl jej kostkou mýdla, nevadilo mi celkem ani to ani ono, jak na tom byl dotýčný vačnatec, jsem se nikdy nedozvěděl.

Guru se i ráno nechal obsluhovat. Sešli jsme do údolí již všichni pohromadě, pan profesor celou epizodu změnil na bobříka odvahy a celá četa mne přemlouvala, ať zůstanu v údolí, že mne jmenují předsedou komise na posuzování mezinárodní kuchyně. Ale já mám ke všem funkcionářům a posudkům nedůvěru a toto dobrodružství mi již stačilo, tak jsem se rozloučil s povedenou internacionálou a zmizel mezi žlutokapy.

Na pryšci jsem zahlédl medosavce, jak nabíral svým dlouhým jazykem květní nektar. A já sál celou jiskřivost horského jitra. Krok za krokem jsem opět stoupal, a obhlížel kraj jako svoje království. Hore grünom, dole grünom!

Nejvýznamnějším listinným souborem českého státu je archiv České koruny: 2882 dokumentů z nichž nejstarší pochází z roku 1158.

+++ Stará medvědice z Demánovské doliny ztrácí v zimě ostych a přichází až k lidským obydlím, kde hledá odpadky. Medviďata ji obvykle doprovázejí a prý bez obav nakukují okny do domů.

K O B E R C E A N Á B Y T E K č i s t í
Petr Beran. Volejte /03/ 531 8735

Jiří HODAČ

Letadlo do garáže

Karel Čapek rozlišuje země na ty, kde se smí chodit po trávníku, a na ty, kde ne.

V zemích, kde se smí chodit po trávníku, se obvykle mohou i jiné věci, které jinde ne. Třeba mluvit a nemuset se přitom s obavami dívat kolem. Třeba vydávat noviny, které se vládě ani trochu nelíbí. Třeba jezdit na koni po centru města. Nebo třeba si postavit i letadlo, pokud to umíte a vážně chcete.

V Austrálii se chodit po trávnících pořád ještě může.

"To byl hlavní důvod, proč jsem přijel do Austrálie. Vždycky jsem chtěl stavět letadla. A věděl jsem, že tady to půjde."

A nezklamal jste se?

"Ne. V Americe by sice byly lepší technické možnosti, ale Austrálie je O.K."

Píší o něm odborné časopisy po celém světě: v USA, Francii, Německu, Finsku, Švédsku, Norsku, Dánsku, Itálii, ve Španělsku... Taky v Asii. A přitom staví letadla teprve dva roky.

"Dost možná si neuvědomujete," napsal vysoce prestižní americký časopis *Sport Aviation*; "že hledíte na naprosto špičkovou technologii letectví těchto dnů..." A magazin stejným dechem dodal, že NASA něco podobného začne zkoušet teprve asi za rok.

"První letadlo jsem začal stavět, když jsme ještě bydleli v bytě. Ale tam to neklapalo. Sousedi protestovali a v noci mlátili na zeď. Tak jsem musel dělat dvě zaměstnání, šetřili jsme, koupili jsme barák a vše začalo okamžitě vypadat líp..."

Karol Ligeti. Či, chcete-li, CHARLES LIGETI, tak ho aspoň v úžasně krátké době vzal na vědomí svět konstruktérů letadel. Původem z Košic, studoval v Praze chemii. Ve stejné době byl čs. reprezentantem ve sportovní střelbě a reprezentantem Univerzity Karlovy v judu. Pak ho výbuch v laboratoři poslal do špitálu. A krátce nato měl nehezkou havárii na motorce. Dostudoval až v Košicích, mezitím se stačil oženit.

"No... dělal jsem všechno možné..."

- A zkoušel jste už v Československu si něco postavit?

"Kdepak. Ani by mne nenapadlo o tom začít mluvit. Snad nějakou šanci měl ten, kdo dělal přímo v leteckém průmyslu. Nedalo se tam vlastně ani studovat civilní letecké inženýrství, jen vojenské v Brně, dost vážně jsem o tom uvažoval, pak ale přišel rok 1968 a já ztratil o uniformu zájem. Co vím, byla v Československu jen dvě letadýlka, postavená nějak podomácku, která směla létat. Věděl jsem, že by mi nedovolili ani si udělat pilotní průkaz. Všeho všudy jsem si párkrát skočil padákem..."

- Ale měl jste už nějakou představu.

"To ano. Věděl jsem, že bych rád postavil něco malého, kompaktního, co by se dalo snadno převážet..."

Letadýlko do garáže.

Letadýlko, které zaparkujete spolu se svým autem. A které o víkendu hodíte na docela obyčejný přívěs, odvezete někde na letiště a za chvíli zmizíte někde v oblacích.

A tak unikl LIGETI STRATOS.

Letadýlko dlouhé ani ne 2.5 metru, které přitom létá jako čert. A jehož technické řešení vyrazilo zatím dech každému, kdo věci aspoň trochu rozumí.

"Navrhoval jsem to jako sportovní letadlo, ale aby současně spadalo do kategorie 'ultralight'. To znamená, že váha nesmí být vyšší než 115 kg a zatížení větší než 11 kg na čtvereční metr. A taky jsem chtěl, aby se to dalo vozit za autem, tedy jsem musel co nejvíc omezit délku. Kategorie 'ultralight' má své přednosti, zvláště když začínáte. Jinak by vše muselo

Pokračování na další straně

STĚHOVÁNÍ!

Lekáte se toho slova? Není důvod! My víme, jak na to, máme bohaté zkušenosti a ideální skříňový čtyřtunový automobil!

LEVNĚ - RYCHLE - SPOLEHLIVĚ - BEZPEČNĚ - CO NEJDŘÍV

Z Melbourne Vás odstěhujeme třeba až do Sydney či Adelaide!

VOLEJTE MIRKA ČIHELKU - TEL. /03/ 848-6980

projít velice přísným řízením, a to je pro jednotlivce prakticky neúnosné."

- To jsou australská kritéria. Jak je to v USA?

"Rozjíždíme výrobu a pravdou je, že dělat to jen pro australský trh nemá cenu. V Austrálii je asi pět výrobců letadel stejné kategorie, ovšem pokaždé to vypadá jinak. Obvykle jde o otevřený typ letadla, tyčky a plachtu. Jen Startos a ještě jeden stroj jsou uzavřené typy. Moje letadlo je ze všech nejmenší a taky má nejmenší motor. Přitom je nejrychlejší, má nejmenší spotřebu paliva, největší dolet a taky nejlepší klouzavost. Ale přesto odhaduji, že bychom v Austrálii mohli prodávat 10 či 20 letadel po tři roky, pak by byl konec. Amerika je samozřejmě ten nejlepší možný trh. Doposud jsme dostali z USA na 600 dopisů, z Evropy 200. Počítám, že asi 10 až 15 procent těch lidí jsou už teď potenciální kupci, ten počet jistě výrazně vzroste, jakmile naplno rozjedeme výrobu. Jak vyrobíme prvních deset kusů a budeme s nimi spokojeni, začneme dodávat do zahraničí. Ale k vaší otázce: pravdou je, že v USA jsou trochu jiná kritéria. Moje letadlo je pro americkou kategorii 'ultralight' příliš rychlé, dosahuje dvojnásobku tamější přípustné rychlosti. Proto v USA spadá do kategorie 'experimental'..."

- Do stejné třídy patří Voyager, který nedávno obletěl zeměkouli.

"Formálně jsme na tom stejně. Technicky jde ale o něco úplně jiného."

- Na čem všem vy sám létáte?

"Možná to někomu připadne absurdní, ale já dodneška nemám pilotní průkaz. Začal jsem na tom dělat, odlétal jsem osm hodin s instruktorem Prokšikem /pozn. redakce: o Josefu Prokšikovi, bývalém TV kameramanovi a nyní učitelé létání, viz Panorama č. 3/1986 - "Vždyť létat..."/, ale druhý den jsem sám zalétával vlastní letadlo. Do loňska se v Austrálii pro kategorii 'ultralight' nevyžadovaly vůbec žádné papíry, teď už ano, tak tenhle malý pilotní průkaz pro 'ultralight' už mám. Ale pořád ne normální licenci. Na Stratosu jsem zatím nalétal kolem 250 hodin, tak snad už vím, co se s tím dá dělat..."

V tu chvíli se ozve další hlas. Patří manželce Karola Ligetiho; nesmírně milé a příjemné mladé paní, která kdysi pracovala v košíkové televizi a bez níž by Stratos nikdy nebyl na světě. Kolik žen by manžela se vším nevyhodilo ze dveří, kdyby začal stavět letadlo v bytě v kuchyni? A se Stratosem se právě takhle začínalo.

"Dělá s tím hrozné věci," řekne paní. "Když s Karolem natáčeli televizní pořad BEYOND 2000 /pozn. redakce: byl australskou televizí vysílán počátkem února/, reportérka chtěla, aby proletěl co nejbliž země mezi ní a kamerou. A aby to ladilo s textem, přesně když řekne určité slovo. Poprvé se jím to nepovedlo, spletli se o sedm vteřin. Tak znovu. A zatímco se Karol chystal ve vzduchu, reportérka se domluvila s kameramanem, že popojde k němu o kus blíže, aby průlet mezi nimi byl efektnější. Vyšlo to. Ale Karol, jak přistál, jen

povídal: Proboha, to jste mi přece měli říct, že půjete tě blíž k sobě..."

"To mi tedy říct měli," K. Ligeti to s odstupem už bere jako vtip. "Jak jsem se do nich vřít, tak mezi křídlem a kamerou jsem měl tak metr a mezi křídlem a reportérou ještě trochu méně. Ale byli spokojeni."

- Stratos je vlastně prototyp. Už jste s ním byl v USA, udělal díru do světa, spojené nosné plochy spolu s ventilátorem místo klasického motoru se považují za revoluční nápad. Jak tedy dál?

"Stratos byl přijat výborně. Ale produkční letadlo, které teď dáváme do výroby, je snad v každém směru ještě trochu vylepšené. Právě odléváme formy..."

- Říká se, že třeba sedačku do Stratosu jste odlil podle vlastního těla...

"To je pravda. Sedl jsem si do hmoty, takže to bylo ušité na míru podle mých zad a zadku. Maximálně pohodlné, ovšem zřejmě jenom pro mne. Do produkčního letadla musíme dávat něco univerzálního, co ale bude možné postavit každého pilota přizpůsobit. Produkční letadlo je celé poněkud větší... Nu, už mám v hlavě dvousedadlovou verzi. Bude Stratosu zase velmi podobná, ale se silnějším motorem nebo dokonce dvěma motory. Uvidíme."

- Kdo vývoj a výrobu financuje?

"Podepsali jsme smlouvu s australským investorem. Platil nám cestu do USA, financuje i výrobu. V jednom hangáru na letišti Essendon jsme si zařídili malou továrničku."

- Kolik lidí zaměstnáváte?

"Zatím tři. Očekávám ale, že do konce roku budeme mít 10 až 15 zaměstnanců."

- Říkáte, že odbyt budete mít především v USA. Neuvažujete o tom, že byste v budoucnu celou výrobu přemístil do Ameriky?

"Půjde-li vše dobře, nevylučuji, že jednou začneme vyrábět i v USA. Leccos by se tím zjednodušilo. Ubyly by například náklady na dopravu, které jsou dost vysoké."

- Chcete v dohledné době Stratosu ukázat i v Evropě?

"Chtěli jsme jet na show do Paříže, ale pak jsme usoudili, že by to zřejmě bylo trochu předčasné. Bylo by mj. potřeba připravit vojenskou modifikaci..."

- Dva a půl metru dlouhé letadýlko... Jaké je tedy vojenské využití?

"Možnosti nejsou malé. Může dělat výbornou službu při pozorování a fotografování bojiště, je možné na ně zavěsit lehké zbraně. Třeba Tajsko už projevilo vážný zájem, chtěli by s jeho pomocí kontrolovat území, kudy procházejí pašeráci drog. Předpokládáme, že budeme na naše stroje montovat motory o síle až 65 koní, pak by maximální rychlost byla 300 km za hodinu."

- Různý průzkum za pomoci lehkého letadla je možné provádět nejen na bojišti...

"No pochopitelně. Ve Vancouveru jsme se například setkali s lidmi z Costeauovy společnosti, kteří provádějí výzkum moře, a ti mají velký zájem, pokud letadlo bude moci přistávat na vodě. Senzačně jim vyhovují jeho rozměry, protože by je mohli výtahem spouštět do podpalubí. Startovalo by z paluby pomocí katapultu... Musím o tom začít vážně přemýšlet. Ono totiž už i to běžné produkční letadlo, jehož výrobu zrovna začínáme, je schopné přistát na vodě v případě nouze, kde zůstane ve vodorovné poloze, což je moc důležité. Je to zlepšení proti Stratosu první verze, který zůstal na hladině pod úhlem asi 35 stupňů."

- A na závěr: kde všude máte patenty?

"Jen v Austrálii a USA. Stala se nám zpočátku taková

Problémy s automobilem?

Z.R. AUTOMOTIVE SERVICES *

jsou zde proto, aby Vám pomohly s mechanickými opravami všeho druhu!

Chtějete mluvit s panem Müllerem a dohovorete se česky nebo slovensky, což oceníte zejména, pokud jste v Austrálii krátce a ještě Vás zlobí angličtina...

913 Mt. Alexander Rd., Essendon, Vic. 3040
Telefon /03/ 379-2818

trochu nemilá věc, že totiž Stratose jeden novinář vyfotografoval a publikoval ještě předtím, než jsme měli patenty. A to je vážná překážka pro získání patentu v mnoha státech. Naštěstí v USA to nevadilo. A jak jsem povídal, náš trh vidíme především tam... Ale věřte, mně nejde o nějaké milióny. Já přišel do Austrálie především proto, že jsem chtěl stavět letadla, dělat něco, co mne baví. Když vše půjde podle předpokladu, budeme vyrábět opravdové superletadýlko. Nemohu si stěžovat."

- Úplně nakonec: jaká bude cena?

"V Austrálii zřejmě mezi 18 až 20 tisíci dolarů."

A ještě pro ty, kdo o letadlo Karola Ligetiho mají hlubší zájem. Tady je adresa:

LIGETI AERO-NAUTICAL PTY. LTD., ESSENDON AIRPORT, BLD. 44, Ph. /03/ 374 42077, nebo

P.O. BOX 362, NORTH BALWYN, VIC. 3104, AUSTRALIA, Ph. /03/ 859 6600, Telex AA55610

Proč má dr. Gajdušek Nobelovu cenu

Na nedávném kongresu vědeckých společností Austrálie a Nového Zélandu /ANZAAS/, který byl tentokrát pořádán v novozélandském Palmerstonu, získal velkou pozornost referát nositele Nobelovy ceny za lékařství Dr. D.C. Gajduška, který nyní působí v severoamerickém Státním ústavu pro lidské zdraví.

Gajduška jsem před 15 lety potkal v Bohem zapomenutém místě - zkoumal ve velmi izolované domorodé vesničce v horách Nové Guineje tehdy dosud neobjasněné sdělné a nevyléčitelné onemocnění, pacient umíral za příznaků připomínajících záchvaty smíchu. Tamější lidé, žijící v matrimoniálním zřízení, říkají této nemoci "kuru" a byla domněnka, že se přenáší požitím infikovaného mozku zemřelého člověka, kanibalismus patřil ke kmenovým zvykům. Gajduškova slovenština a moje čeština byly pokládány za jazyky jakýchsi neznámých planet, "cargo cult" tam má silné přívržence.

Dr. Gajdušek nás nyní seznámil se svým nejčerstvějším výzkumem, který může nabídnout klíč k přesnému určení stárnutí, a kde je klíč, tam se může zámek otevřít i zavřít. Dokazuje, že porucha endokrinního systému vznikající již během nitroděložního vývoje a nazývaná mongolismus /Down's syndrom/, postihující pak narozené dítě po celý život, má přímou souvislost s tzv. Alzheimerovou nemocí, která se projevuje atypickou demencí již v předsenilním věku mezi 50. a 60. rokem. Nemocní jsou apatičtí, dezorientovaní, připojují se třesy jazyka a rukou, poruchy chůze a epileptiformní záchvaty. Gajdušek našel paralelní symptomy obou onemocnění v biochemickém procesu genů. Impuls k výzkumu dostal Dr. Gajdušek při pracovním pobytu v Irian Jaya v indonéské části ostrova Papua Nová Guinea, kde místní obyvatelstvo trpí poruchami motorických nervů, vyskytujícími se 1800x více než kdekoli jinde. Voda tam obsahuje abnormální množství stopových prvků, které pak ovlivňují amyloidní hladinu v lidském těle včetně

ně jistých genů, které urychlují destrukci mozkových buněk. Zvláštní číslo amerického časopisu "Science" je věnováno pouze tomuto tématu.

S Gajduškem soupeří o prvenství australsko - západo-německý tým, kterému se také podařilo izolovat normální chromozomový gen a určit jej za původce Alzheimerovy nemoci. Tuto zprávu přináší britský prestižní vědecký časopis "Nature".

Dr. O.M.

90

Na měsíc březen a duben letošního roku připadají vskutku historická výročí - devadesát let od doby, kdy v Praze došlo k založení české strany národně sociální. Stalo se tak na protest proti tehdejší politice české sociální demokracie, která měla sídlo ve Vídni a nevyhovovala národním aspiracím českých dělníků, kteří již prošli sokolskou vlasteneckou výchovou. Když pak první zvolení sociálně demokratičtí poslanci na vídeňské říšské radě učinili protistátoprávní prohlášení - postavili se proti české samostatnosti - sešli se v březnu 1897 na několika schůzkách mladší čeští dělníci v hostinci "U Gabrielů" v Jámě /poslední byla 30. března 1897/ a rozhodli svolat na neděli 4. dubna 1897 ustavující schůzi strany.

Československá strana národně sociální v exilu vzpomene devadesáté výročí svého vzniku jubilejním sjezdem, který se bude konat ve dnech 12. - 14. června v kanadském městě St. Catharines. Sjezdu se zúčastní členové vedení strany a mnozí další členové a hosté z Austrálie, Rakouska, Spolkové republiky Německo, Švýcarska, Anglie, Kanady, Spojených států a odjinud.

V rámci sjezdu bude v sobotu 13. června společenský večírek, jehož se zúčastní komik Jára Kohout. V neděli 14. června, po ukončení sjezdu v odpoledních hodinách, je připraven výlet k Niagarským vodopádům a do okolí. Přihlášky k účasti a zajištění ubytování přijímá: Prof. dr. M. Fic, 150 Woodside Drive, St. Catharines, Ontario, Canada, L2S 3A1.

TNS/ar

SINDLER CONTINENTAL CAKES

PRODÁVÁME VE VELKÉM svatební dorty, dorty k narozeninám, makové, ořechové a tvarohové koláče, jablkové záviny...

84 River St., South Yarra, Vic. 3141
Telefon /03/ 241-7227

Klidně si, synáčku, vem opici, já už ti ji polidstím!

Nikde vojna není kojná

Pokud jde o armádu, určitě v knihovně spíš sáhneme po Švejkovi než Clausewitzovi, jsme už zkrátka takoví. Z toho důvodu Švejk komunisty Haška je v čs. armádě přísně zakázanou knihou, zatímco dílo prusáckého teoretika války ne: Švejk spolu s Tankovým praporem a Černými barony se čte tajně, Clausewitz v regálech beznadějně ležuje.

A na vojnu dobrovolně?

Rudolf ONDŘICH si odkroutil dva roky v khaki suknu v Československu. Pak přišel do Austrálie. A když dostal německé občanství...

"Nerad bych, aby to znělo nějak nafoukle a blbě, ale když jsem dostal australské občanství, říkal jsem si, že bych měl pro tuhle zemi něco udělat. Služba v armádě je tu dobrovolná, to se mi moc líbilo. Tak jsem to tedy vojákům úplně dobrovolně podepsal. Šlo o částečný úvazek, přes týden jsem normálně pracoval a potom válčil o vikendech, kromě toho jsem absolvoval každoroční soustředění a kursy. Celkem tři roky."

- U jaké zbraně? Pokud se to ovšem tady taky netají...

"Já mám dojem, že tady se kolem armády netají skoro nic. A jestli se něco tají, tak si to stejně můžeš přečíst v novinách. No - já byl u commandos..."

- Zelené baret?

"Přesně tak. Byli jsme cvičeni pro činnost v týlu nepřítelů. Chceš-li to tak nazvat, tedy pro partyzánskou válku."

- Bylo to drsné?

"Bylo nás ve skupině 8, když jsme nastupovali. Po třech letech jsme zbývali dva - ostatní to vzdali. Těžko říci, co někteří kluci od vojny čekali. Když jsem na soustředění pozoroval některé vojáky - ale tohle se netýká ani tak commandos, jako spíš jiných jednotek - měl jsem někdy dojem, že se víc považují za skauty. Ale na druhé straně je fakt, že Australané jsou ohromně kamarádští, s naprostou samozřejmostí si navzájem pomáhají a v kritických situacích je na ně spolehnouti. Takový pocit jsem v čs. armádě neměl. Tam cílem každého bylo někde se zašít, nějak obejít rozkaz, vyhnout se povinnosti."

- Co bylo pro tebe nejhorší?

"Když jsme cvičili s kajaky na vodě, byli jsme vlastně pořád mokří a tenkrát zrovna byla děsná zima... Fyzická zátěž byla horolezecký výcvik, to jsme lítali ze skály na skálu jak jojo, tehdy jsem doslova cítil každý sval. Jinak jsme hodně cvičili s vrtulníky, taky s ponorkou... To bylo například jedno zajímavé cvičení, když jsme ve skupině 12 mužů vyhodili do povětří elektrárnu v týlu nepřítelů. Přitom jsme nacvičovali přistávání s kajaky u ponorky a všechno kolem, po akci nás evakovali letadlem."

- Jak se v australské armádě chovají důstojníci?

"Velmi dobře. Ve službě je musíš oslovovat 'sir', vůči mužstvu si zachovávají určitý odstup jako všude na světě. Ale chovají se slušně. A když se šlo po službě do hospody - obvykle v civilu - nebyl mezi námi vůbec žádný rozdíl. U piva jsme jim říkali křestními jmény, stejně jako oni nám."

- Jaké byly kázeňské tresty?

"A tohle je strašně zajímavá otázka: já vlastně vůbec nevím. Jednou jsem si sice sešel nahoře baret, jako se to dělávalo v čs. armádě, tedy mi řekli, že se to nesmí a že bych byl potrestán, pokud bych to udělal

znovu, ale tím to taky skončilo. Při výcviku se dost huláká a řve, ale nepamatuji si, že by za celé tři roky někdo v okolí musel být kázeňsky potrestán. Myslím, že nejtvrdějším trestem by bylo vyloučení z armády."

- Jít za trest z vojny domů?

"Jo. To by každý bral jako strašnou osobní ostudu. Srovnám-li to s čs. armádou, tohle je asi ten největší rozdíl."

- Rudolfe, díky za rozhovor.

hod

Jihočeské muzeum vlastní 770 modelů hub. Sběrka je evropským unikátem.

+++ Již 40 let existuje Informační středisko OSN v Praze, jedno ze 66 středisek tohoto druhu po světě. Je určeno i pro občany východního Německa.

+++ Kromě běžné produkce ve východních Čechách pod značkou Petrof postaví ročně jeden mistrovský klavír "Mondial". Jeho cena je 330,000 korun.

+++ Často za počasí, do něhož by člověk ani psa nevyhodil, našlapal jako poštovní doručovatel tisíce kilometrů P. Mach z Polárikova, okr. Nové Zámky. Tvrdí, že právě díky tomu mohl nyní oslavit své 102. narozeniny.

+++ Domovem pštrosa emu hnědého je Austrálie, nicméně k jeho nejúspěšnějším chovatelům na světě patří zlínská zoo /"Gottwaldov"/, kde vejce hýčkají v elektrické líně a mláďata pak ozařují horským sluncem.

+++ V Panorámě jsme podrobně informovali o případu použití zbraně čs. pohraničnický, při němž byl na hranici se záp. Německem zabit důchodce J. Dick. Po nechutných tahanicích čs. strana přiznala vinu - vdově po zavražděném bude vyplaceno finanční odškodnění, pachatelé půjdou před čs. vojenský soud a čs. strana prý udělá vše, aby se podobný zločin nemohl opakovat.

+++ Čtyři dravce, chované na letišti Praha - Ruzyně pro odhánění ptáků nebezpečných provozu proudových letadel, ukradl s neznámým cílem stejně neznámý pachatel. Škoda 100,000 korun.

+++ Na metylalkoholu z cisterny si pochutnala skupina železničářů v Ostravě. Jeden už si nepochutná nikdy na ničem, devět dalších v kritickém stavu v nemocnici.

KACHLIČKY

pokládají Jirka a Milan.

PODLAHY - KOUPELNY - KUCHYNĚ - ZÁCHODY

Cena a kvalita - spokojenost vždy zaručena

Telefon /prosíme pouze večer/ /03/ 817-4472

ŽENU

na dokončovací práce pro výrobu luxusní dámské obuvi a

ŠEVCE

hledáme pro malý kolektiv.

Pracovní doba 8 - 16.30 / pátek 14.30/

Volejte /03/ 387-2566 /Frank - angl., Ivana - česky/

LÍBÁNKY s Interpolem

INTERPOL býval v Československu dlouhá léta v něldsce. Div, že se jím nestrašily děti, jako se straší CIA nebo Gehlenem. A najednou v západním tisku proskakují zprávy, že SSSR a husmí pochodem za ním i další státy Varšavské smlouvy smrtelně vážně uvažují o napojení na mezinárodní kriminální policejní organizaci. Z východní Evropy jsou již členy Interpolu Jugoslávie, Rumunsko a Maďarsko, tedy nikoli země sovětskému oku zrovna nejmilejší. Dojde tedy znovu i na Československo? Stará láska nerezaví? ČSR totiž bývala jedním z nejaktivnějších členů instituce od jejího založení. Ještě ve druhé polovině čtyřicátých let se v Praze konal kongres Interpolu a na adresu čs. kriminální policie byla slyšet slova chvály. Někteří čs. kriminalisté dosahovali v odborných kruzích světového věhlasu - za všechny připomeňme Julia Séma, který pak po vyhazování od nového SNB skončil na nedobře placeném místě ve státní bance, kde brilantně rozesnával padělanou tvrdou měnu. V osmašedesátém roce se začalo mluvit, že by se snad mělo zaskrábát na dveře Interpolu. To by ovšem tehdy byla neslýchanost, a tak spolu s úvahami o dalších neslýchanostech vzala za své pod pásy tanků. Což neznamena, že by se jakéstkés náznaky kooperace v pozdějších letech nevyskytly. Vždy ale oklikou, nikdy přímo. Například čs. banky oznamují výskyt padělaných bankovek a stejně tak dostávají varování. Při honbě za obrazy ukradenými z pražské Národní galerie ochotně pomáhala rakouská policie, která je samozřejmě členem Interpolu. Plátna - včetně jednoho Dürerra - se podařilo vrátit. Generální sekretář Interpolu pan Jean Nepote osobním dopisem svého času poděkoval redakci Svobodného slova za uveřejnění objektivního seriálu reportáží o práci mezinárodní policie. V případě loupeže světového unikátu osmdesátibloku známky "Modrý Merkur" - z pražského Poštovního muzea - Interpol poskytl Svobodnému slovu dálnopisem informaci o všech podobných loupežích ve světě.

Co si tedy myslet o nynějších málem - líbáncích s Interpolem, druhých v pořadí? Nepochybně svědčí o tom, že mezinárodní zločinnost si přilíží nedělat z berlínských zdí a elektrinou nabitých plotů na hranicích. Československo je kromě jiného už desítky let tranzitní zemí pro pašování drog. Obrazy, sošky a jiné předměty ukradené v čs. muzeích a kostelech téměř bez výjimky směřují na Západ. Do Československa se posílají jako "dary" kradená auta, ledničky, videa, televizory, stereopřijímače atd. Z hlediska boje s klasickou zločinností by tedy členství v Interpolu mělo smysl. Znamenalo by to ovšem nejen práva, ale i povinnosti. V tomto případě by mohlo vyvolat poněkud nepříjemné pocity v místech, kde končí záda, u těch někdejších "politických uprchlíků" z Československa, kteří na Západě nadělali dluhy, nakoupili vagóny průmyslového zboží na úvěry, a pak se kajícíně vrátili do země rodné, aniž by co zaplatili. Vedoucího hospody "U modré štiky" na Starém Městě v Praze dělal někdejší novinář, pak vlastník kanadského politického azylu, který hostům hrdě vykládal, že "po něm de Interpol" /posléze skončil v čs. base, protože dluhy dělal dál a nebylo už kam zmizet/. Bylo by moc zajímavé sledovat, jak by čs. kriminální policie byla důsledná v tomto směru.

Možný vstup Československa do Interpolu je však potřeba vidět i z jiného úhlu. Znamenalo by napojení na computer mezinárodní policie, tedy volný přístup ke všem informacím. Mnoho jiné i informací o všech bývalých čs. občanech, kteří kdy vzbudili zájem Interpolu. Dokonce by bylo možné žádat prostřednictvím Interpolu o sledování některých jedinců pod záminkou,

že jsou stíháni pro kriminální trestnou činnost / "spáchanou" např. před odchodem z Československa/. Interpol by tak za pomoci místní policie dodával až na pražský stůl /který by vůbec nemusel být v budově kriminální služby/ údaje, které se jinak získávají s obtížemi. A s nimiž lze dál "pracovat". Interpol je sice zásadně nepolitickou profesionální institucí /proto nepoužitelný i při stíhání válečných zločinců, kteří se vymykalí kritériím klasické kriminality/, ovšem zneužitelný přesto poměrně snadno, jako leccos na Západě. V historii už pamatuje debakl toho druhu, který stál opravdu za to: když po anšlusu Rakouska /Vídě byla tehdy sídlem mezinárodní policie/ získali nacisté přístup ke všem kartotékám, ba co víc, šéfem organizace byl "zvolen" Heydrich. Gestapo pak v okupovaných zemích chodilo najisto. V koncentračních táborech z některých mezinárodních zločinců sestavovalo skupiny, pracující na projektech, zaměřených proti spojencům. Šlo třeba o pokusy ve velkém měřítku padělat americkou a britskou měnu s cílem ochromit válečné hospodářství těchto zemí.

Tedy uvidíme.

Prvním tmavým pivem pro diabetiky na světě je Baltazar, vyráběný rakovnickým pivovarem.

+++ Arcibiskup Francesco Colasuonno, apoštolský nuncius ve zvláštním poselství, přijel do Československa k rozhovorům s čs. úřady a představiteli katolické církve.

+++ Šéf jihoafrické komunistické partaje J. Slovo se zjevil v Praze, kde mu G. Husák předal tzv. Řád přátelství. Kvůli kousku stranické bižuterie s Slovo takovou dálku docela určitě nešel. Vzápětí do Československa přikvačil S. Nujoma, pohlavár teroristické organizace z jihozápadní Afriky SWAPO, aby si - podle ČTK - jen přátelsky popovídal.

+++ Nový druh padělku americké stodolarové bankovky zachytila státní banka v Brně. Expertem na odhalování padělané západní měny býval v Československu dlouhá léta Jindřich Kobliha, obdarovaný fantastickým citem v konečcích prstů, takže falešné peníze určoval ve zlomku vteřiny pouhým hmatem. V několika případech zachytil mimořádně zdařilé padělky jako první na světě. Nedokázal však zvládnout své osobní problémy: skončil sebevraždou.

+++ Čs. zoologické zahrady chovají více než 17,000 živočichů 850 druhů.

ZAVÍTEJTE DO PŘÍRODNÍCH SÍRNÝCH LÁZNÍ

SPA BATH v MOREE ★★

Ubytování v prostorných a moderních "units" s kuchyněmi za velmi přijatelné ceny nabízí

MOREE SPA MOTOR INN

Cnr. Alice and Gosport Sts., MOREE, N.S.W. 2400
Telefon: /067/ 52-3455

K VAŠIM SLUŽBÁM NICK, VERA A TAISSA KOZNEĐ

Za první republiky byl v Československu slaven jako státní svátek i 7. březen. Narozeniny T.G. Masaryka, univerzitního profesora, filozofa a státníka, prvního prezidenta Československé republiky, se dodnes připomínají ve svobodném světě každým rokem všude tam, kde žijí Češi a Slováci. Ojedinělý úkaz, že se téměř 50 let po úmrtí někdejší hlavy státu scházejí jeho spoluobčané, z nichž mnozí už ho neznají než z literatury, aby si připomněli osobnost, která se stále těší jejich úctě a která se stala symbolem jejich touhy po svobodě.

jednou přišel

DOPIS Z VÍDNĚ

MALÁ ZAMYŠLENÍ JINDŘICHA LIONA Z RAKOUSKA

Ne vždycky a všude se ovšem tento den slaví tak, jak by si to byl starý pán přál. Často slavnostní řečníci sklouňují jeho jméno ve všech pádech a domnívají se, že co nejčastějším opakováním slova Masaryk dostatečně dokumentují své vlastenectví. Přitom mnozí z nich nečetli ani jediný Masarykův spis a v soukromém životě jednají v pravém protikladu k učení člověka, kterého prázdnými slovy a frázemi "oslavují".

Masaryk jako demokrat nikdy neomezoval kritiku svých názorů nebo činů, a tak se doba jeho prezidentsví nehemžila jen projevy souhlasu a kultu, ale i výrazy nesouhlasu. Nejen se zlými úmysly ze strany extrémní politické pravice či levice, nýbrž v demokratické společnosti i jako samozřejmý projev ze strany osob jemu blízkých.

Jistě Masaryk nebyl neomylný, jak ho rádi líčili v době, kdy podstatu jeho myšlenek nahrazoval mýtus. Ale byl bezesporu z rodu sokratovských filozofů, státník se všemi potřebnými vlastnostmi národní vůdce. Vyzařoval a šířil kolem sebe mravní a duchovní ovzdušší, inspiroval svým působením, dával podněty a popudy, vyvedl národ z atmosféry nízkosti a otroctví. Užitečnou práci pro celek neviděl ve velkých slovech, ale v každodenní drobné aktivitě. Byl vůdčí osobností především mravní. Nepřipouštěl, aby jeho národ křivdil druhým a nenáviděl vlastní lidství. Proto se postavil v boji za pravdu v otázce Hilsneriády či rukopisů nekompromisně proti většině vlastního národa.

Založil čs. státnost na humanitě a slušnosti, kladl v mladé státě základy politické a společenské kritiky. Neomylností pokládal za projev nevzdělanosti. Demokracie byla pro Masaryka politickou organizací společnosti na mravních, humanitních základech. Nebyl nacionalista, nýbrž český vlastenec a přitom - nebo právě proto - světoobčan. Hledal, jak vyjádřit myšlenku lidství česky. Hlásal: vlastenectví znamená být čestným občanem.

Bohužel čas zamlžuje jeho skutečné myšlenky, založené na kritickém zkoumání skutečností. Kdyby v životě pro svůj národ neudělal víc, než že ho zbavil uzavřenosti, nevzdělanosti a přizemnosti, stačilo by to, aby se stal pro každého Čecha a Slovaka nesmrtelným. Spolu s Husem a Komenským byl jedním ze tří velikánů českých dějin, kteří jsou právem považováni za český příspěvek do pokladni-

ce světových osobností. Celým demokratickým světem ctěn a vlastním národem za svého života milován, zůstává bez nadsazených frází, bez tatičkovství a falešných epitařů, nezbořen jeho pomník v našich myslích.

Výstavu o čs. letcích za druhé světové války otevřeli v Olomouci. Bylo by zajímavé vědět, do jaké míry je objektivní.

+++ Mezinárodní kynologická federace až dosud čs. chovatelům uznala 5 samostatných plemen psů: český teriér, slovenský čuvač, český fousek, slovenský kopov, slovenský hrubosrstý ohař. Nyní čs. chovatelé usilují o uznání "československého vlačáka", který vznikl křížením karpatského vlka a německého ovčáka: pes údajně vyniká vysokou vytrvalostí, rychlou obnovou sil a úrovní čichových vlastností /dokáže ověřit stopu po 18 hodinách/. O nové plemeno je velký zájem, registrováno je již 100 chovatelů a 40 dalších čeká na štěně. Že se čs. vlačák veřejnosti "představí" především ve spojení s policií a pohraniční stráží, není asi třeba zdůrazňovat; takové setkání jistě nebude nijak příjemné. Čs. kynologové pracují i na dalších plemenech, usilovat o jejich uznání je však zatím předčasně. Jsou to pražský krysařík, český horský pes a český strakatý pes.

+++ Dva dny poté, co se medvědí rodinka v hradním příkopu českokrumlovského zámku probudila ze zimního spánku, ji postihl krutý osud. Jeden ze tří opiců, kteří nejdříve demolovali zařízení zámku, nakonec skočil do příkopu, aby v souboji s medvědy demonstroval svou sílu. Dopadl podle očekávání a protože naštvání medvědi nereagovali na výstřely do vzduchu, zatímco těžce zraněný mladík ležel na dně příkopu v bezvědomí, byli policií zastřeleni.

+++ Přestože se v jižních Čechách ročně odstřelí 1200 lišek, je jich tam stále čtyřikrát více, než by jich myslivci rádi viděli. Otázkou je, kolikrát více je myslivců, než by rády viděly lišky.

+++ Zachránit před vyhynutím sokolovitě ptáky - sokola stěhovavého a raroha velkého - je posláním jediné čs. odchovy v Miloticích na Hodonínsku.

+++ Po vzoru gorbačovské suché politiky se boj proti alkoholismu dostal až na pořad jednání předsednictva ÚV KSČ. Objevně se konstatovalo, že opilství má negativní důsledky a že zákony a nařízení se nedodržují. Špičkoví čs. psychiatři, odborníci na léčbu alkoholismu, se ovšem již před časem nerozpakovali říci na tiskové konferenci, že všechny zákony jsou k ničemu, dokud ti nahoře budou sami chlastat.

Z VYŠŠÍCH KRUHŮ

+++ Norman Podhoretz, redaktor newyorského měsíčníku Commentary /v Austrálii některé z Podhoretzových komentářů otiskuje např. The Australian/ navštívil Prahu, kde představitelem Charty 77 vytknul, že jejich kontakty s levičáckými organizacemi na Západě pomáhají upevnit postavení levice. Chartisté však prý doufají, že takové styky mohou západní levičáky ovlivnit "správným směrem". Podhoretz po návratu z Prahy poskytl rozhovor čs. vysílání Svobodné Evropy. "Nevím, co si sovětské vůdcové navzájem říkají ve tři hodiny ráno," řekl kromě jiného Podhoretz, "ale vím, že nemají na vybranou, ať si myslí cokoli. Marxismus je tou jedinou věcí, která jim zaručuje oprávnění vládnout... Ať tomu věří nebo ne, jsou vězni marxismu, jeho otroky. Co si o všem myslí soukromě, je problémem pro jejich životopisce, je to něco mezi nimi a Bohem..."

SHIATSU--*--*--*--

JAPONSKÁ BODOVÁ MASÁŽ / ACUPRESSURE / - SAUNA - LÉČBA SVALOVÝCH ZATVRDLIN / FIBROSITIS / - CELKOVÁ MASÁŽ...

32 Upper Piazza, Southern Cross Hotel, Exhibition St., Melbourne, telefon /03/ 654 7782

Od 10 hodin dopoledne až do 7 hodin večer

Keiko O M O T O a Luďěk H O R Á K , N. D.

O KNIHÁCH (nových i)

Docela se přiznám, že je pro mne těžké podělit se s čtenáři Panorámy o dojem, který mne provázel při čtení novely Blanky Kubešové Romance pro Žoržínu /Konfrontace, Švýcarsko, 1985, ilustrace Lucie Radové, str. 182/. Vyprávění v hovorovém jazyku třináctileté Jiřiny se sleduje dobře, s druhou paralelní rovinou novely jsem měl jakési potíže a ztrácel jsem kontinuitu.

Jiřina, již ne dítě a ještě nikoliv žena, se bez vlastního rozhodnutí ocitla z vůle otce a proti vůli matky ve Švýcarsku. Stalo se tak po srpnu 1968, naráz, bez přípravy, bez varování, Jiřina bez nadšení nechala v Praze svoji školu, kamarádky a všechno to, co ji pojilo s jejím dětstvím, samozřejmě včetně babiček a tetiček. Stala se auslándrem. Nese to těžce, tak jako její matka; sotva narozenému Pepíčkovi je všechno jedno, jen když je v teplé náruči. A otci, hlavě této rodiny, je to podle vyprávění také všechno jedno, nebo téměř, pokud se týká citění manželky a dcery. A tato osa vyprávění nese pečeť vyjadřovací úrovně autorky, nepochybně do Romance vepsala svoje neromantické zkušenosti. Jakousi náhodou mé dcerce bylo v době odchodu z domova zrovna tolik jako Žoržině a ocitla se tedy v obdobné situaci. Jistě měla své smutky, ale na rozdíl od Žoržiny je nedala nikdy najevo, ani jednou si nepostěžovala, že jsem ji unesl od babiček, tetiček a spolužáků. Po letech, přibližně v době, kdy Kubešová psala toto vyprávění, mi moje dcera řekla, že moje rozhodnutí se přesunout s celou rodinou do Austrálie, bylo z nejrozumnějších, které jsem kdy udělal. V tom spočívá základní rozdíl mezi Žoržinou a Ivanou.

Další knížka je z pera Jiřího Peterky /Švejkové na cestách, Moravia Press, Toronto, 1981, str. 211, cena Can\$ 7.95/, kterého v Austrálii známe z jeho krátkého pobytu v Melbourne asi v roce 1980, byla to jeho světoběžnická zastávka a nahlédnutí do australského života čs. exilu. S tím nebyl asi pan Peterka příliš spokojen, protože pátý světadíl do svého cestopisu nezahrnul, možná že připravuje další díly. Autor se věnuje cestám po Evropě a všechno pozoruje ze zorného úhlu exulanta. Hodně času věnoval pendlování mezi čs.-západoněmeckou hraniční železniční stanicí a Frankfurtem a Paříží, ve vlaku vyhledával zejména čs. studenty jedoucí na prázdniny či praxi na Západ a rozmlouval s nimi o možnostech emigrace a životě na Západě. To byl jeho příspěvek k svobodnému životu, každý by to nedovedl, takže Jiřímu Peterkovi držím palce, i když má ještě mnoho co jako spisovatel dohánět.

Před nedávnem vyšla v Praze kniha, která nás může zajímat /Josef Ladislav Erben: Půl století světoběžcem - dvě cesty do Austrálie, Panorama, 1986, str. 256 40 stran černobílých a 16 barevných příloh, Kčs 42,-/ Josef Erben patřil do početné skupiny našich krajanů, které nahlnala koncem minulého a začátkem tohoto století jejich neklidná krev do světa, snad i touha zbohatnout. Některým se to i podařilo, Erbenovi, narozenému v Praze 1888, nikoliv. Dostal se ale do končin, které v té době byly pro Evropu téměř neznámé. Jakýmsi úradkem Pána Boha českých emigrantů jsem působil na mnohých místech, kde přebýval Erben, o třicetileté století později, takže jsem mohl docela dobře posoudit jeho pozorovací a vypravěčský talent. Erben odjel z Prahy v roce 1910, z Káhiry se chtěl pustit Afrikou do Kapského Města, Alláh a neklid v Súdánu mu v tom za-

bránil, natretila se mu loď a odplul do Austrálie, do Fremantlu dorazil v roce 1911. Procestoval všechny australské státy, pozoroval okolí, sbíral brouky a rostliny, pilně četl a všechno si zaznamenával do deníku. Živil se příležitostnou prací, jeho české ruce se s úspěchem dovedly chopit lecčeho, zejména se zajímal o hornictví. Ze severního Queenslandu se přeplavil do Země císaře Viléma a do Nových Pomořan, tak se tehdy nazývala Nová Guinea a Nová Británie. Z Rabaulu se pak přesunul do Severního Teritoria, Darwin označil za nejzapadlejší město světa a finanční prostředky investované do důlního průmyslu na severu Austrálie za "bílého slona". Po dlouhou dobu putoval podél řeky Daly a přátelil se s australskými praobyvateli, říká jim docela vhodně Australci, na rozdíl od bílých Australanů. Po devíti letech pak Erben opustil Austrálii, odjel do Severní a Jižní Ameriky, vrátil se do Prahy, v roce 1936 je v Austrálii znovu a opět cestuje a živí se jak se dá. V padesátých letech se Erben chtěl vrátit do Československa, konzul v Sydney ho ale nepokládal za čs. občana a vízum mu neudělil. Erben zemřel v Melbourne v roce 1958. Část jeho zápisků a archivu se dostala do Prahy a byla uspořádána v celkem zajímavou cestopisnou knihu. Trpí však nejen naivním přístupem k popisovaným realitám a zejména mnoha nepřesnostmi, které ovšem čs. domácí čtenáři unikají. Dobové fotografie jsou zajímavé, současně trpí nízkou kvalitou. Snad nejzajímavější jsou zmínky o Češích a Slovácích, které na svých toulkách po Austrálii potkával.

Nejasnosti vztahující se k atentátu na říšského protektora SS generála Heydricha, který byl proveden příslušníky čs. paradesantních jednotek čs. zahraniční armády v roce 1942, se vlastně datují ode dne události až po dnešek. Je známe, že tehdejší domácí protinacistický odboj, zejména sokolský, nebyl k této akci nakloněn za předpokladu krutých represálií. Otázka, zda o provedení atentátu schválil dr. E. Beneš, prezident londýnské exilové čs. vlády. Je zajímavé, že spornými otázkami kolem atentátu, který je dosud uváděn jako jeden z nejodvážnějších činů druhé světové války, se intenzivně zabývá čs. exulant žijící v Austrálii, vzdálen od pramenů a již malého počtu účastníků, většina z nich zahynula během akce či na popravištích. Na 32 cyklostylovaných stránkách vydal v roce 1987 Stanislav Berton /38 Abingdon Rd, Roseville, NSW 2069/ studii "Depeše na přání Jindry". Na uvedené adrese si ji můžete objednat za pět dolarů.

Pokračování na další straně

ADVOKÁT

JUDR. MILAN KANTOR

/LL.B., Barrister and Solicitor of the Supreme Court of Victoria/

specializuje se na kupní smlouvy, převody nemovitostí, nájemní smlouvy, zakládání společností a partnerství, na vykonávání dědických nároků a na přípravu testamentů, všeobecně na případy týkající se nesporných majetkoprávních záležitostí.

Než podepíšete smlouvu, která je obvykle závazná a která může mít i dalekosáhlé nepříznivé následky, přečtěte si právní poradou!

500 COLLINS STREET, MELBOURNE, VIC. 3000
TEL.: /03/ 62-6196

Konečně jsem dostal knižní nabídku exilového nakladatelství Sixty-Eight Publishers /Zdena a Josef Škvorecký/ na období 1986-87. Tak jak jsme již zvyklí, připravuje toto nakladatelství vydání 24 publikací a jak se zdá, jedna bude lepší než druhá. Těžko vybírat, nejlepší je si objednat celou řadu. Kničky jsou v průměru po deseti dolarech, je těžké zde vyjmenovat všechny, uvedu jen některé a známé autory, i když vím, že ublížím jiným. V edici krásné prózy vyjdou knihy Bondyho, Kubešové, Procházkových, Rotha, Hrabala, Tatarky aj., poezie Ivana Blatného, další edice je věnována historii, politice, pamětem a cestopisům, v literární historii zdůrazňují Antonína Měšťana Česká literatura 19. a 20. století a Zdenka Rotreklů Skrytá tvář české literatury; nakladatelství také připravuje dvě prémie pro věrné čtenáře, Seifertův Věvec sonetů a Taussigovy koláže. O podrobnosti a objednáci list si napište přímo /Box 695, Station A, Toronto, Ontario, M5W 1G2 Canada/.

Z exulantské literatury upozorňujeme na zvláštní číslo čtvrtletníku The League, který vydává Liga Červeného kříže ve Švýcarsku. Publikace nese titul "Refugees: Living in limbo land" a nastiňuje jak problematiku, tak možné pomocné akce v souvislosti s uprchlíky a pracovní náplní hnutí Červeného kříže. Ve Francii vychází literární review EX věnovaná tvůrčí práci exilových spisovatelů a básníků různých národností. Nedávné číslo je věnováno ruské básničce Marině Cvetajevě a světoznámému Vladimíru Nabokovu.

Ve Švýcarsku vyšla publikace určená jak učitelům, tak žákům nižších škol s úkolem informace o potížích, s kterými se setkávají přistěhovalci a o kterých domácí obyvatelstvo nemá ani potuchy. Je doplněna statistikami, ilustracemi a mapami /Dossier Flüchtlinge; Amnesty International, 1986, P.O. Box 1051, CH-3001 Bern, Swiss/.

IP

Jiří VESELÝ

Jazz (a my) v cizině

V Panorámě se ukázalo několik myšlenek, které nemohu nechat bez povšimnutí. To neznamená, že bych celkově byl s Panorámou nespokojen, ale některé věci je třeba upřesnit. Jde mi o pojednání o beatových festivalech a o boji státní moci proti Jazzové sekci Svazu hudebníků. Mezi exulanty a dříve i mezi námi v Československu se ustavoval názor, že komunisté potírají jazz a chtějí dosadit dechovku, že jazz není mladým dopřán atd.

To je velké zjednodušení. Ve skutečnosti vím od lidí osobně zasvěcených, že pražská Osvětová beseda přímo mocensky podporovala kabarety Suchého a Šlitru, brzdila kritické výpady proti nim, ale plánovitě potlačovala operetu jako buržoazní přežitek. Mezi komunisty jsou snad skupiny zaujaté proti jazzu, ale to se nedá vztahovat na celou komunistickou politiku. Semafor na indexu dlouho nebyl.

Vím, že první "Beatles" byli vypískáni na letišti v Rakousku, a tam to určitě nebyli komunisté, kteří by bývali takovou akci uspořádali. Spíše to byla mládež jinak orientovaná, která se bála výstředních událostí, jak k nim docházelo v souvislosti s koncerty "Beatles".

Dr. Kratochvíl upozornil v exilovém tisku, že právě mezi mládeží mnohde ožívá zájem o klasickou operetu a že se to projevuje právě na posledních festivalech operety. Kromě toho se stále ukazuje nutnost zajímat se o naši českou hudbu, která klidně může soutěžit s hudbou cizí.

Nejde jen o operetu, v exilu bychom se vůbec měli starat, aby se mezi námi udržel český folklór, národní písně, naše tradiční loutkové divadélko, pohádky atd. Když si toto uvědomíme, neznamená to ještě, že bychom museli být odpůrci jazzu. Jen se mi zdá, že se čas od času ukazuje tendence udělat z jazzu a z rock'n rollu mučedníky.

Ne veškerá mládež vyznává jazz jako své krédo. Sám jsem nedávno viděl v americké televizi, jak velké množství mladých lidí nadšeně aplaudovalo Pavarottimu, který právě slavil 25 let svého vystupování. Program: klasická opera - a právě mladí mohutně vyžadovali opakování.

Nerad bych, aby někdo ve mně viděl zkostnatělého konzervativce, který má rád jen "svou dechovku". Ale myslím,

že je víc hudebních forem, které můžeme a máme v cizině podporovat, abychom ukázali, jak Čech se za své umění staví, nikoli jak dobře umí imitovat cizí vzory. Je stále ještě dost málo známých skladeb Smetanových a Dvořákových, my bychom se právě za ně měli vzít. Kdysi jsem pozoroval školní děti při tanečku na Dvořákovu melodii. Ale učitelka vůbec nevěděla, že nějaký Dvořák existoval.

Myslím tedy, abychom se nezahlédli jen jedním směrem, ale rozeznávali, že práce je třeba v mnoha směrech. U nás je dnes možná nálada proti jazzu, ale nebyla, poněvadž je to koneckonců produkt černošské rasy, rasy ukřivděné, komunisté to dobře vědí. Potlačování bude mít asi jiné důvody.

Dr. Jiří Veselý je psycholog, žijící v USA.

Jára Kohout, věčný mladík a komik srozumitelný všem generacím, bude od 28. března do 20. dubna opět rozdávat smích v Austrálii.

Josef J. Staněk, spolupracovník Panorámy, bude v pátek 29. května /pravděpodobně i v sobotu 30. května/ dirigovat holandský orchestr HKAC HAARLEM při koncertu české hudby, pořádaném švýcarskou TJ Sokol Winterthur v "Landgasthoff Wallberg", Volketsvil. Na programu je mj. Dvořák, Smetana, Fučík, Fibich, Adamský, Vacek, Vejvoda, Hašler, Staněk. Budete-li koncem května v Švýcarsku, můžete si už nyní zamluvit vstupenky u pí. Fuchsové, tel. /01/ 9450962 /švýcarské telefonní číslo!/. Vstupné Sfr 15.

České knihkupectví DIALOG /Gutleutstrasse 13, D-6000 Frankfurt -1, West Germany/, jehož duší je neúnavný Václav Hora, oslavuje 10 let existence. Blahopřejeme!

Skladatel a hudeb. pedagog E. Hlobil zemřel v Praze ve věku 85 let.

Téměř 900,000 milovníků umění navštívilo loni expozice Národní galérie v Praze.

Antologie české a slovenské poezie vyšla ve Francii pod patronací UNESCO.

Na ABC FM

Neděle se říká, že by březen byl na ABC FM měsícem české hudby. Českých autorů je tentokrát v programech zastoupeno jen několik a mezi nimi výrazně dominuje český skladatel zde nejoblíbenější - Antonín Dvořák. Z významnějších pořadů vybíráme:

Pondělí 9.3., po 8.00 zazní půvabný Dvořákovův Klavírní kvintet A-dur, Op. 81, v podání Borodinova kvarteta se Svjatoslavem Richterem u píána. Na programu bude rovněž Houslový koncert F-dur od Myslivečka.

Čtvrtek 12.3., 9.00 Dvořák: Symfonie č. 9 e-moll "Novosvětská" nahraná Vídeňskou filharmonií za řízení Herberta von Karajana. Večer ve 20.00 zazní Mahlerova symfonie č. 3 d-moll v přímém přenosu ze Sydney v koncertu, který bude řídit krajan Martin Turmovský.

Úterý 17.3., ve 14.00: pořad "Dva Češi": Martinů - Symfonie č. 6 a Dvořák - Smyčcový kvartet č. 12 F-dur "Americký".

Neděle 22.3., večer ve 23.30: opět hudba Dvořáková - Husitská předehra a Symfonie č. 7 d-moll, Op. 70.

Středa 25.3., po půlnoci budou uvedeny Dvořákovy Symfonické variace a Violoncellový koncert Antonína Filce,

Pátek 27.3., ve 21.00: Janáčková Glagolská mše z koncertu Spojených národů v Ženevě. Solisté Eva Depolová, Věra Soukupová, Leo Marian Vodička a Luděk Vele spolu s Českým filharmonickým sborem a Suisse Romande orchestrem jsou řízeni Zdeňkem Košlerem.

Nenechte si ujít!!! Ve středu 1. dubna asi v 11.30 bude na ABC FM uvedena světová premiéra uskutku interkontinentální, neřku-li galaktické závažnosti - hudba Mistra Jára Cimrmana: výňatek z jeho symfonie č. 15 v C-dur nebo F-dur "Nikdy nekončící symfonie". Austral-skému posluchačstvu dostane se tak příležitosti slyšet hudbu tohoto největšího génia dějin, který kdy žil či bude žít. V nahrávce na voskový váleček řídil sám Mistr svůj symfonický orchestr a také JAC filharmonii. Mistrovo jméno upadlo v zapomnutí, ne však jeho hudba. Po jeho smrti bylo neobyčejně rozsáhlé dílo rozkradené a neustále se od té doby objevuje na koncertech, ovšem pod jmény jiných skladatelů. Mistrově velikosti dostane se tak konečně dávno zaslouženého uznání.

kov

Seedmého února uplynulo 125 roků od chvíle, kdy v Rotterdamu zemřel skladatel české národní hymny "Kde domov můj?", český muzikant František Škroup. Stejně jako já byl rodákem z vých. Čech, považují tedy za svou povinnost napsat aspoň krátkou poznámku.

Narodil se 3. června 1801 ve Velkých Vosicích u Pardubic. Jeho otec, kantor a varhaník Dominik Škroup, byl shodou okolností svědkem na svatbě vyndlezece ruchadla Františka Veverky. Rodina podporovala Františkovo hudební nadání a rosičský děkan později vypravil nadějněho žáka do Prahy, kde se stal vokalistou v Loreti. A tak František Škroup zahájil svou skladatelskou a muzikantskou dráhu. K jeho úspěchům patřila první česká opera "Dráteník", jež měla premiéru ve Stavovském divadle v Praze 2. února 1826. Od té chvíle se František věnoval výhradně divadlu a hudbě.

Píseň "Kde domov můj?" pro Tylovu hru Fidlavačka skládal za pochmurné listopadové noci roku 1834 u lůžka nemocné manželky v Praze, v Myslíkově ulici 187. Dožil se toho, že jeho národ jeho dílo zvolil za svou hymnu.

Jako mnoho jiných českých muzikantů, kteří obohacovali svým uměním národy celé Evropy, i František Škroup na sklonku života odešel do ciziny a působil jako kapelník opery v Rotterdamu. Tam také 7. února 1862

zemřel - a hrob tvůrce národní a státní hymny upadl v zapomnutí...

Býval to a dosud je smutný osud mnoha českých vlastenců, kteří v průběhu staletí z různých důvodů opouštěli a ještě stále opouštějí svou rodnou zemi. Škoda - věčná škoda pro národ.

F. J. JANOUŠEK

Ti, kteří čtou National Geographic, si jistě všimli v letošním lednovém čísle reportáže Yvy Motiukové a Johna Eastcotta o Slovensku. Autoři se nezajímali jen o přírodní krásy, folklór, zemědělskou výrobu a ostatní průmysl, mnoho místa věnují rozhořčením zejména s venkovany, jaký měli život před rozkulacem a jak se jim vede dnes. Drtivá většina odpovědí napovídá o lítosti z likvidace demokratického systému na Slovensku, ale nikdo již nyní nechce hospodařit na svém, dávají přednost družstvům. Konzumní trend pronikl i na salaše, televizní přijímač, pračka, auto a vlastní domek jsou jedinými znaky spokojeného života. Je to pravda? Reportáž je provázena prvotřídními fotografiemi.

IP

Byl jsem malý kluk v prvních třídách obecní školy, když v Československu zrovna panoval stalinismus, to asi nejdopornější období v našich dějinách, do dneška živé, které se bohatě vyrovná fašismu a v mnohém ho i předčí. Dnes nevím jak je to možné, ale občas byly k vidění prvorepublikové filmy už tehdy legendární dvojice: Voskovec a Werich. My kluci jsme z ducha a atmosféry těch filmů čekali něco neodolatelně přitažlivého a krásného, vznešeného a bohužel i strašlivě vzdáleného a nedosažitelného. Chodil jsem tehdy kolem toho domu na Kampě, o kterém jsme věděli, že v něm bydlí jeden z dvojice, a občas se mi pana Wericha podařilo i zahlédnout. Bydlel jsem tehdy kousek vedle, v domě "U Tří Pětrosů" nad Karlovým mostem, kde ještě v té už výše zmíněné době řídila fika z kuchyně už ne panu domácímu a majiteli restaurace Dundrovi "milostpane". Vedle v domě sídlil pak už znárodněný, ale ještě holič, který když měl dobrou náladu, tak nás jako kluky radarmo učešal. Pivo ke Třem Pětrosům vozili pivovarští koně s plochým valníkem, na kterém stály velké dřevěné rudy.

Nikdy v životě jsem se s panem Werichem nesetkal a nemluvil s ním. Jak jsem ale rostl a dospíval, potkával jsem čím dál tím víc lidí, kteří se s ním znali. Někteří z nich se stali i moji přáteli. Když jsem pak později už hezkých pár let dělal písničky, považoval jsem za velkou čest, že ten druhý, který v té době žil už dávno a nastálo v Americe, že tedy prý Voskovec byl se mnou ochoten napsat písničku. On text a já muziku.

A pak v dospělém věku jsem už ve Vídni potkal Vladimíra Škutinu, který s panem Werichem prožil jeho poslední velké období na televizních obrazovkách Československé televize roku 1968 a napsal o tom knížku. Teď z té knížky tady ve Vídni čte a mně občas přebíhá po zádech mráz, jak už to bývá, když něco velkého prožíváme a nebo i o něčem přitažlivém, krásném, vznešeném a nedosažitelném třeba jenom slyšíme.

Vladimír VEIT

Pozn. redakce: V. Veit nám /podobně jako jiným redakcím/ poslal tuto poznámku, bohužel kazetu nepřiložil, takže se k ní nemůžeme vyjádřit. Obraťte se proto přímo na nakladatelství ALFA, Einwanggasse 17/2/3, A-1140 WIEN, Austria.

V anketě diváků čs. televize získali "Zlatou rolničku" herec L. Vaculík, hudební skupina Elán, tanečník V. Harapes a zpěvák K. Gott. V kategorii televizních pořadů nejvíce hlasů dostali "Dva z jednoho města".

Na 200 naivních kreseb a plastik je vystavováno v litoměřické galerii. V depozitáři je uloženo dalších 400 prací.

Východní Slovensko na prahu doby bronzové - nikoli sdělení o vstupu do další fáze socialismu, ale název archeologické výstavy v Košicích. Hlavní zaměření na výzkum opevněných osad.

Mozartovu strahovskou varhanní improvizaci vydal Český hudební fond jako neprodejný tisk k 200. výročí světové premiéry Dona Giovanniho.

Miliónového návštěvníka přivítali v pražském Národním divadle 5. února od znovuootevření historické budovy v roce 1983.

Nové pražské trio odcestovalo do Švýcarska.

Ve věku nedožitých 80 let zemřel v Praze spisovatel V. Pazourek.

Ke stému výročí narození malíře V. Blažička připravila plzeňská galerie Masné krámy výstavu 130 jeho prací.

Dokumentační fond Čs. filmového ústavu obsahuje např. 400,000 fotografií herců, unikátní plakáty a programové letáky i vzácné materiály všeho druhu z pozůstatků významných filmových osobností.

Zůstane provždy králem komiků... Od smrti Vlasty Buriana uplynulo už 25 let. Herec ohromného komického potenciálu, miláček všech bez rozdílu sociálního postavení a vzdělání. Kolik ale bylo těch statečných, kteří se ozvali v jeho prospěch, když toho bylo nejvíc potřeba... Čs. tisk pokrytecky tvrdí, že Burian po válce "už ne navázal na své nejšťastnější a nejúspěšnější filmové počiny". Pravda - ale mohl. Kdyby ovšem směl.

Dalším komorním souborem České filharmonie je od 1. ledna Kocianovo kvarteto.

Tallichovo kvarteto absolvovalo úspěšné dvoutýdenní turné po Francii

Nedožité devadesátiny skladatele, klavíristy a dirigenta R. Blahníka si připomněli obdivovatelé jeho taneční, filmové a operetní hudby.

MALOVÁNÍ NEBO RESTAUROVÁNÍ

VAŠICH DOMŮ V MELBOURNE
ODBORNĚ PROVEDE

PETR PEITHNER

Telefon: /C3/ 882-6356

Terezínským ghettem prošlo v pěti válečných letech statisíce lidí židovského původu z různých evropských zemí, většina pak skončila v plynových komorách Osvětimi, Majdanku, Belzenu aj. Malá pevnost v Terezíně byla od ghetta oddělena, byl to koncentrační tábor pod vedením Gestapa, kde věznili kolem třiceti tisíc osob, zejména Čechů a Slováků zapojených do protinacistického odboje a ruských zajatců. Mezi nimi i několik desítek sesílených spojeneckých letců a pokud se ví, záznamy byly v roce 1945 zničeny, i několik Australanů. Většinou byli zastřeleni, když odmítli těsně před koncem války kopat protitankový příkop. Dnes jsou ještě naživu čtyři a na rozdíl od jejich britských a jiných spolutrpitele, vláda Austrálie jim neposkytuje žádné kompenzační náhrady, což je předmětem trpkých sporů. O Australanech v Terezíně byl natočen a nedávno uveden na obrazovky televizní dokumentární film.

Třicet let působení v hudebním životě oslavilo Foerstrovo trio.

Na 1200 prací se sešlo v liberecké fotografické soutěži o Štít Viléma Heckela, věnované památce horolezecké expedice, která zahynula r. 1970 v Peru.

Tři dny poté, co sejmul posmrtnou masku z tváře Maxe Švabinského, sochař Karel Pokorný odešel sám na věčnost... Od smrti obou výtvarníků uplynulo 25 let.

"Vesničko má, středisková" - film Jiřího Menzla se od počátku února objevuje na programu amerických kin. Neformálně oblečený Menzl pobyl týden v USA a o Americe hovořil velmi sympaticky. Je mu nyní 48 let. V roce 1968 dostal Oscara za "Ostře sledované vlaky", pak po okupaci Československa byl nějakou dobu na indexu, než znovu dostal šanci točit.

Severoamerická televizní společnost ABC dává do distribuce téměř patnáctihodinový seriál nazvaný "Amerika". Ještě v průběhu příprav a natáčení vyvolal tento program lavinu protestů, které organizovaly různé nátlakové skupiny, občanské výbory, průmyslové koncerny jako např. CHRYSLER, vládní orgány i Organizace spojených národů. Moskva se dala slyšet, že seriál představuje protisovětskou propagandu a pohrozila, že vypoví reportéry ABC ze Sovětského svazu.

O co jde? Seriál, který je prozatím fiktivní, velmi realisticky líčí invazi okupační armády a nastolení marš-leninského režimu ve Spojených státech. Ukazuje gulagy, disidenty, korupci, servilitu a další typické symptomy, které zdědily v socialistickém ráji. Na stížnosti, že televizní programy jsou nudné, ABC odpověděla tak, že mnoho osob i organizací je vidí až nezdavě vzrušující. Dá se očekávat, že "Amerika" bude nejúspěšnějším televizním seriálem, který se objevil na amerických obrazovkách.

Uvažuji nad tím, zda se někdo najde, kdo by celému světu připomněl, že to bude příští rok dvacet let, co Československo bylo Sovětským svazem převládáno - žádná fikce!

Sestřičky - film K. Kachyni s tímto názvem byl na programu TV stanice SBS. Kachyňa, kdysi zařazovaná mezi přední filmové tvůrce, tentokrát sklouzl mezi nejposlednější. To snad ani nebyl film, to byl paskvil. Buď je celá čs. současná filmová produkce na tak nízké úrovni nebo dramaturgie SBS vybírá filmy se záměrem, aby úplně znechutila australskou veřejnost a sama sebe zcela zdiskreditovala.

Televize SBS si poněkud poopravila reputaci zařazením pořadu o českém exilovém spisovateli M. Kunderovi. Začínal jím nový britský seriál o významných osobnostech literatury. V diskusi o spisovatelích mimo domov vystoupili mj. K. Kyncl a E. Goldstücker.

IP

Robin zase doma v Austrálii. A říká:

Zatracené koleno!

V minulém čísle *Panorámy* jsme už psali o tom, že cesta Roberta Zallmanna, bývalého dvojnásobného mistra Československa ve sjezdovém lyžování, za profesionálními vavříky do USA skončila velmi nešťastně. Obnovilo se mu zranění ještě z doby, kdy reprezentoval Československo. *Zatracené koleno...*

Tak co, Roberte, jsi naštvaný?

Naštvaný? To víš, že jsem. Může to být taky konec všeho. Doktor v Americe nejdřív říkal, že tak asi na 80 procent už nebudu moci závodit. Že je to hodně rozbité. Musel mi dát vazy z umělé hmoty... Ale po operaci povídal, že vše se podařilo, dát dohromady líp, než to bylo předtím, že už všechno tedy nevidí tak černě. Bude si muset počkat ještě tak 4 až 5 měsíců, než budu vědět s jistotou, jak na tom doopravdy jsem.

Tenkrát v Brně ti to tedy neudělali moc dobře?

To bych netvrdil. Myslím, že udělali to nejlepší, co mohli. Ale neměli kvalitní materiál. Všechno se rozpadlo.

Jak to tedy v Americe s tebou vlastně bylo?

No... skončil jsem už v prvním závodě. Bylo to v Colorado. Týden jsme trénovali, v pátek byla kvalifikace, z 84 přihlášených postoupilo 32, já se kvalifikoval, pak tedy byla první jízda obřáku. Trať měla tři velké skoky a na prvním z nich jsem špatně dopadl, koleno mi vyskočilo. Dál jsem proto už nejel, v sobotu bylo volno, šel jsem k doktorovi, ten mi nakonec dovolil jet v neděli slalom, že uvidíme, co to udělá.

Hm, a viděli jste.

Jo. Slalom mi šel výborně, jel jsem dobře, ale cítil jsem, že koleno je špatné. Postoupil jsem až do čtvrtfinále a když jsem jel jízdu o semifinále, zachytil jsem o tyčku a koleno se mi rozbilo na mraky. Tím jsem definitivně skončil.

Před odjezdem jsi kupoval nějakou bandáž, která měla podobnému průřezu předejít.

Stála 550 dolarů, ale nebyla ideální, neudržela to. Smůla, že se všechno stalo hned zkraye, měli jsme tým s Rakušanem Andi Zaunerem, společné smlouvy, oba jsme byli ve fantastické formě, bylo by to výborné na peníze... Je to škoda.

Kde tě řezali?

Letěl jsem do Kalifornie za doktorem, který je předsedou americké lyžařské komise, dělá jen kolena, jezdí za ním lyžaři z celých USA i Evropy.

Byl jsi pojištěný?

Byl. Ale ten doktor je výborný chlap, povídal, že kdyby to snad nešlo krýt tou pojistkou, tak že mi to udělá zadarmo. Ale zřejmě to půjde. Podle papírů, které jsem dostal - ale ještě to není všechno - to je zatím asi 8000 amerických dolarů. Mně to ale všechno v každém případě bude stát dost velké prachy...

Jak to?

V Kalifornii mi totiž před hotelem vykradli auto. Já tam měl úplně všechno a všechno mi tak vzali. Vrátil jsem se do Austrálie jen tak nalehko.

Jestli ti dobře rozumím, nemáš tedy teď vůbec žádnou výstroj?

Naprosto nic. Ani lyže, ani oblečení. Na policii jsme to spočítali na amerických 6500 dolarů. Je to v pytli. Lyže a základní oblečení seženu, to není zase takový problém, ale mnohem horší je to se speciálními kombinézami pro slalom, s rukavicemi, brýlemi... Například tu kombinézu jsem měl šitou na míru v Japonsku a znamená to aspoň tisíc dolarů. Ale hlavně mě mrzí boty,

Pokračování na další straně

PŘEDPLATNÉ

ZDE ODSTRÁHNOUT

PANORÁMA

35 Massey St., DONCASTER,
Vic. 3108, Australia

Šeky laskavě vyplňte pro příjemce: CZECHOSLOVAK PANORAMA

Předplatné:

v Austrálii

12 měsíců..... \$ 20.00

24 měsíců..... \$ 40.00

do zámoří

loď

12 měsíců..... \$ U.S. 18.00

letecky

12 měsíců..... \$ U.S. 22.00

/předplatitelům na Novém Zélandu a Nové Guineji dopravujeme časopis letecky bez leteckého příplatku, tedy jen za cenu lodní pošty/

Předplácím si časopis PANORÁMA na 12 / 24 měsíců /nehodící se škrtněte/.

Jméno a adresa /prosíme čitelně.....

Podpis, datum.....

měl jsem v nich 6 roků vnitřní botičku, kterou mi speciálně formovali na nohu, bez toho vůbec nemohu lyžovat. Opravdu blbá komplikace. Otázka, zda na všechno budu mít dost peněz, je to šíleně drahé.

Na co tě pobyt v USA celkem vyšel?

Odpověď je strašně jednoduchá: dal jsem do toho všechny peníze, které jsem měl. V prvním závodě jsem vyhrál tisíc amerických dolarů, jinak nic, když jsem se zranil. Takže bad luck.

Malér.

No, stává se. Je to jenom sport.

Jakou v tuhle chvíli vidíš před sebou perspektivu?

Teď chci především dělat dobrou rehabilitaci. Každý den se chodím koupat. Mám půjčené takové to pokojové kolo, rotopedo, šlapu a šlapu. Jinak začínám chodit do kursu angličtiny... Uvidíme, jak se všechno vyvine. Když to půjde, třeba bych australskou sezónu vynechal a příští rok bych zase jel do USA.

Nezdá se, že bys vůči Americe zatrpknul.

Určitě ne. Všechno bylo perfektní, závody, organizace i peníze. Všechno je jen moje osobní smůla, od svých 18 let jsem měl už čtvrtou operaci, zkažené čtyři sezóny...

I prohrát se musí umět. Jak vidět, i tohle Robert dovede: ale za těch pár měsíců ho přece jen už trochu známe, bude-li to jen trochu možné, otřepe se a uvidíme ho znovu na plicce.

Tak ať ti to klapne, Robine.

hod

O rvačce století mezi mužstvy Kanady a SSSR při mistrovství světa juniorů v Piešťanech jsme podrobně informovali. Disciplinární komise IIHF nyní ve Vídni nadělovala tresty: devatenáct hráčů obou mužstev má zakázány mezinárodní starty do 30. 6. 1988, pak podmínky až do 31. 12. 1989. Trenéři Vasiljev, Gurejev /SSSR/ a Burns /Kanada/ se na střídačce při mezinárodních střetnutích nesmějí objevit až do konce roku 1989.

Pomozte nám dál zlepšit PANORÁMU! Využijte druhou stranu předplatního lístku k vyjádření názoru, co v časopisu chcetím / např. reportáže, povídky, rozhovory se zajímavými lidmi, kriminální případy, pohledy do zákulisí věcí v Československu, drobné zprávy atd. - co Vás napadne/. Můžete připsat i jakýkoli jiný vzkaz redakci. JSME TU PRO VÁS!

Rendez-vous 87 v ledním hokeji v Kanadě: Výběr NHL - SSSR 4-3 /1-0, 1-1. 2-2/ a 3-5 /1-0, 0-3, 2-2/.

Nový čs. rekord Zvary ve skoku vysokém 236 cm při mezinárodním střetnutí s vých. Němci. Při pokusu o světový rekord na výšce 242 lehce shazoval. Držitelem světového rekordu je Švéd Sjöberg výkonem 241 cm.

Pro "porušení životosprávy" /?/ byli tvrdě potrestáni brněňští hokejisté Bártek a Číkl. Bártek byl dokonce "vyřazen z kolektivu sportovců" /?/ a poslán žít se prací /!// do podniku Agrozet Brno, kde "nejdou tak velké požadavky na dodržování životosprávy po pracovní době".

Rallye Valašská zima - sportovní podnik JZD Slušovice - vyhráli Pavlík a Jirátko na Audi Quattro. Oba samozřejmě z JZD Slušovice.

Východoněmečtí lyžaři Lutz a Volker se drápali tři dny na kavkazský vrchol Kazbek /5047 m/, aby pak s velkou slávou sjeli dolů. Po dojezdu zjistili, že sjeli sice hezky, ale ze špatného kopce. Nelenili a škrábali se nahoru znovu, tentokrát už na správný vrchol, aby uskutečnili historický prvosjezd. Předtím už sjeli Elbrus /5642 m/.

Mistrovství světa v cyklokrosu v Mladé Boleslavi - v soutěži amatérů 1. Kluge /NSR/, 2. Klouček, 3. Kreuziger /oba Československo/.

V rallye kamiónů Paříž-Dakkar obsadily čs. posádky 2. /Tatra/ a 3. /LIAZ/ místo. Soutěž měřila 13,000 kilometrů a jela se 23 dnů.

Na lyžařskou Jizerskou padesátku - Memoriál Expedice Peru 1970 - pozvali letos jako diváka i chargé d'affaires peruánské ambasády v Praze L. Soreliho. Diplomata byl nadšen - do té doby lyže totiž vůbec neviděl.

I. ČS. HOKEJOVÁ LIGA

30. kolo: Sparta - Brno 5-1, Plzeň - Litvínov 2-3, Pardubice - Gottwaldov 3-0, Jihlava - Košice 7-1, Budějovice - Trenčín 3-0, Vítkovice - Bratislava 6-7.

31. kolo: Košice - Pardubice 4-7, Litvínov - Brno 7-4, Vítkovice - Budějovice 2-5, Sparta - Jihlava 2-4, Trenčín - Gottwaldov 4-4, Bratislava - Plzeň 6-2.

32. kolo: Budějovice - Vítkovice 8-4, Gottwaldov - Trenčín 2-2, Jihlava - Sparta 1-1, Brno - Litvínov 3-3, Pardubice - Košice 2-3, Plzeň - Bratislava 5-1.

33. kolo: Budějovice - Plzeň 3-3, Sparta - Pardubice 2-4, Bratislava - Brno 7-4, Trenčín - Košice 5-5, Litvínov - Jihlava 6-4, Vítkovice - Gottwaldov 4-5.

34. kolo: Gottwaldov - Vítkovice 6-1, Pardubice - Sparta 7-3, Jihlava - Litvínov 3-2, Brno - Bratislava 5-3, Košice - Trenčín 1-1, Plzeň - Budějovice 2-7.

Po 34. kolech: 1. Pardubice, 2. Sparta, 3. Jihlava, 4. Košice, 5. Brno, 6. Budějovice, 7. Bratislava, 8. Gottwaldov, 9. Litvínov, 10. Plzeň, 11. Trenčín, 12. Vítkovice.

Tímto 34. kolem skončila "dlouhodobá" část čs. hokejové ligy. Dále se hraje ve dvou skupinách - mužstva na 1. až 8. místě o titul, týmy na 9. až 12. místě o záchranu v první lize. V první skupině se hraje play off, ve druhé turnajově.

Čtvrtfinále: Košice - Brno 8-1, 2-3, 4-0; Pardubice - Gottwaldov 6-2, 4-2; Jihlava - Budějovice 9-3, 1-0; Sparta - Bratislava 7-1, 3-2.

O záchranu: Plzeň - Trenčín 4-2, Litvínov - Vítkovice 7-4, Litvínov - Plzeň 7-4, Vítkovice - Trenčín 3-3, Trenčín - Litvínov 6-2, Plzeň - Vítkovice 8-3.

Do semifinále postupují Košice, Pardubice, Jihlava a Sparta.

Pořadí v turnaji o záchranu: 1. Litvínov 7, 2. Plzeň 6, 3. Trenčín 4, 4. Vítkovice 1.

Východoněmecká běžkyně M. Kochová uzavřela svou senzační závodní kariéru: v průběhu 12 let na dráze vytvořila 16 světových rekordů.

Hokejový tým Sparty Praha má věkový průměr pouhých 21 let, nižší než obě Dukly. Trenér P. Wohl pozoruhodně konstatuje: "V jistém smyslu jsme něco jako divadlo. Musíme bavit..."

Proti 30 hráčům a 2 počítačům současně nastoupil mistr světa Kasparov při simultánce v Hamburku. Výsledek - 32-0 pro Kasparova. Asi ty šachy doopravdy dovede.

Z mistrovství Evropy krasobruslařů putovalo 10 medailí do SSSR. O jediný titul připravila Rusy východní Němka Wittová.

Čs. koně Valencio /Velké Karlovice/ a Železník /Světlá Hora/ se přemístili do Anglie, kde v péči trenéra Wise se budou připravovat na špičkové překážkové dostihy.

O průběhu letošního jachtařského America Cup informovala vcelku podrobně i ČTK. Jen z Perthu udělala zapadoaustralské předměstí /čeho?/. Ale je to od Prahy daleko, to se snese.

V novém ročníku čs. ligy kolové startují už tři Pospíšilové, když za Dynamo Pankrác nastupuje Jan Pospíšil ml.

Lední hokej: Československo - SSSR 9-1 /2-0, 3-1, 4-0/. Bohužel pouze při střetnutí mužstev šestnáctiletých. Ale snad to klukům vydrží.

UNÁSV...

CANBERRA

JOSEFOVSKOU VESELICI pořádá BESEDA, čs. - australské sdružení v Canbeře, A.C.T., v místnostech Austrian Club /Rakouského klubu/, Southland Shopping Centre, Mawson, Canberra, v sobotu 28. března od 8 hod. večer do 2 hod. ráno. V bohaté tombole kromě jiného můžete vyhrát pětidenní dovolenou u moře. K tanci a poslechu hrají CONTINENTALS Mirka Tůmy.

Rezervování míst: J. Šimeček /062/ 885 614
R. Mestek /062/ 315 599

NEW SOUTH WALES

Krajanskému životu v Sydney koncem března a začátkem dubna dominují oslavy 10. výročí Čs. sokolského národního domu. Obětavou práci sydenyských sokolů se podařilo vybudovat opravdu důstojný stánek naší národní kultury, který je chloubou čs. komunity v celé Austrálii. V rámci oslav se konají tyto akce:

REPREZENTAČNÍ SOKOLSKÝ PLES - 28. března od 8 hodin večer do 2 hodin ráno - v sokolovně, 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest.

SPORTOVNÍ DEN - 4. dubna - v sokolovně.

KULTURNÍ A TĚLOCVIČNÁ AKADEMIE - neděle 5. dubna - v sokolovně. Začátek ve 2 hodiny odpoledne. Při této příležitosti bude odhalena pamětní deska E. Borovanskému, který je jednou z nejvýznamnějších osobností historie australského baletu.

ČESKÉ BOHOSLUŽBY:

V Sydney - Surry Hills se konají pravidelně každou 1., 2. a 3. neděli v měsíci v 11.15 hod. v kostele sv. Františka Saleského, 80 Albion St.
V Croydonu - česká mše svatá je sloužena každou sobotu večer v 6.30 v kapli sv. Antonína, 7 Alexandra Ave.

Zvláštní sbírka pro potřeby českého misionáře P. Jana Meda v Indii vynesla celkem 678.40 dolarů.

QUEENSLAND

ŘADNÁ VALNÁ HROMADA Československého klubu v Queenslandu je svolána na neděli 15. března do Národního domu. Začátek ve 14.00.

Tentýž den - 15. března - se na pozemku Klubu /za nepřiznivé počasí v prostorách Národního domu/ koná barbecue. Začátek v 11.00.

SOUTH AUSTRALIA

Česká mše svatá bude sloužena v neděli 22. 3. a 29. 3. ve 12 hod. v kostele sv. Patrika v Grote St., Adelaide.

TASMANIA

Jindřich Nermuť, bývalý poslanec svobodného čs. parlamentu a důsledný bojovník za obnovu demokracie v Československu, oslavil koncem února své 70. narozeniny. J. Nermuť je významnou osobností veřejného života na Tasmanii. Redakční kruh Panorámy spolu se čtenáři časopisu se připojuje ke gratulantům s upřímným přáním pevného zdraví a mnoha osobních úspěchů v dalších letech při obětavé práci ve prospěch krajanské i celé australské veřejnosti.

VICTORIA

VZPOMÍNKOVÝ POŘAD K VÝROČÍ NAROZENIN T.G. MASARYKA - 7. března od 7 hod. večer v Sokolském nár. domě, 497-499 Queensberry St., Nth. Melbourne; po skončení pořadu od 8.00 JOSEFSKÁ VESELICE.

SUSION MUSIC CLUB zahajuje činnost 28. března v Národním domě pořadem trampských písní. Začátek v 8 hodin.

VÝSTAVA O HISTORII KNIHTISKU V BĚLORUSKU v knihovně Monashovy univerzity informuje i o působení významného běloruského tiskaře v českých zemích.

Wanted...

ŘIDIČI PRO TAXI

na plný či částečný úvazek
nebo práci o víkendech!

Je-li Vám nejméně 21 let a máte-li
neomezený řidičský průkaz státu Victoria
/Full Victorian Drivers Licence/ a tříletou
řidičskou zkušenost v Austrálii /a jste-li schopni
číst a psát anglicky/

spojte se osobně s

TAXI STAFFING SERVICE
75 MURPHY ST., RICHMOND
TEL.: /03/ 429-5244

Kancelář otevřena 7 dnů v týdnu od 6 do 18 hodin.

Z DOPISŮ

Dovolte, abychom Vám poděkovali za dobrou spolupráci v roce 1986... Zároveň Vám děkujeme za zaslání Vašeho časopisu, který je velmi zajímavý a naši registranti - uprchlíci ho rádi čtou.

O. KOUTNÝ, ředitel kanceláře American Fund for Czechoslovak Refugees, Rakousko

V Panorámě sme našli kúsok zo všetkého, úroveň je veľmi dobrá, len tak pokračovať naďalej! Mnoho úspechov!

C. LIGETI, Vic.

A kolik lidí zemřelo...? Mohu Vás opět ujistit, že nikdo nezemřel z důvodů odložené operace, protože sestry stávkovaly. Odloženy byly pouze operace lehké /.../ Máme plná ústa demokracie, ale jak vidět, každý si ji vykládá jinak /.../ Není mi zrovna příjemné doporučit Vám dobře se seznámit s fakty než zveřejníte nepodložený, možná i jednostranně zaujatý osobní názor...

R. KUBÍČKOVÁ, Vic.

Jakysi negramotny blbec si ve Vasem casopise povzdechl /podobne jako; pitomeckove a pisalkove - prostitut/, ze jaky to nesvar se bourit proti vlade a kolik asi zemre lidi...

M. SKALSKA, Vic.

Poznámka redakce k oběma předchozím výňatkům z dopisů: jde o zprávičku z rubriky "To byl zase měsíc..." s datem 18. 12.: "S vidinou Vánoce se zdrav. sestry ve Victorii vracely do nemocnic: kolik lidí zemřelo, když se odkládaly operace?" Pokud jde o dopis paní či slečny Skalské - obálka bez zpáteční adresy a jméno nenacházíme mezi předplatiteli Panorámy ani v melbournském telefonním seznamu - hemží se výrazy jako "trockistický vrahoun" /tak už ani Rudé právo nyní nepíše, to jsou padesátá léta/, "uchcipany XY", "plesoun - tuberak", "zdegenrovaný samolíbce", to vše pro různé adresáty; pisatelka nás obviňuje ze základních neznalostí problematiky zdravotnictví, přičemž si sama plete jméno zodpovědného ministra. Z čehož vidět, že na demokracii můžeme mít opravdu různé názory. Pokud jde o noviny ve svobodné společnosti / a Austrálie je pořád ještě sovobodná/, jednou z jejich základních povinností je ptát se: tedy jsem se zeptali tak, jak v onu dobu formulovali otázku lidé v tramvaji či taxíku, jak se ptali reportéři "velkých" novin. Pozorný čtenář ví, že smyslem naší rubriky "To byl zase měsíc..." není bořit svět, ale právě zachycovat, o čem se mluví. Formulace naší zmínky byla zcela neutrální: problematika se dotýká jen okrajově zaměření Panorámy a nemáme v úmyslu řešit, kde je hlavní vina. Ať je v pozadí cokoliv, faktem je, že vše odnesli lidé, kteří za nic nemohou. Podle deníku The

Pouze do 20. března platí nabídka:

Již od \$ 1,390

letenka do Austrálie a zpět pro návštěvu Vašich příbuzných!

Nabízíme cesty do Evropy a zpět již od 1,120 dolarů...

...a další cenově výhodné letenky do celého světa zařídí

Jiří SEDLÁČEK.

**BOHEMIA
TRAVEL SERVICE (VIC.)**

1 Willurah St., FOREST HILL, Vic. 3131
Tel.: /03/ 878-8984 /kdykoliv/

Australian "padesátidenní stávka zdravotních sester ve Victorii způsobila, že počet lidí čekajících podle pořadí nemocnic vzrostl z 28,594 na 34,308... průměrná doba před přijetím k elektivní operaci vzrostla o více než 8 dnů na 2,85 měsíce." Konec citátu.

Dozvěděl jsem se, že mám tady vlastnit nějakou kavárnu Praha, tak ji od té doby hledám, abych si došel pro zisk. Na místě starého Dialogu je kavárna Kafka, která ovšem nepatří mně, ale českým taxikářům. A jedna paní z Austrálie nás nazvala kolaborujícími za to, že jsme jí s obtížemi sehnali barevně ilustrovaného Klostermana, staré vydání za 20 marek, což tehdy, než rapidně klesnul dolar, bylo maximálně 9 dolarů. Prý tato kniha je v Československu v antikvariátu za korunu. Co je asi dnes v Československu za korunu, nebyl by to hezký námět na reportáž? /.../ Kniha by se měla dělat ve formě něčeho sportovního, např. míčku apod.. To by se pak v Austrálii prodávalo!

V. HORA, knihkupectví
DIALOG, Německo

Děkuji za bezvadný časopis... Abych vám napsal něco o Švédsku a jak se zde vede krajanům. Je nás tu asi 5000 Čechů a Slováků roztroušených po této velké zemi. Máme několik malých spolků, ale členů je jen asi 200 - 300. Máme i malé vlastní noviny, měsíčník Severské listy. Naši lidé neradi chodí na schůze. Já sám nejraději čtu exilovou i jinou literaturu a v létě a na podzim se plně věnuji rybářským toulkám po této krásné a divoké zemi, která se hodně podobá jižnímu ostrovu Nového Zélandu. Momentálně je zde tmavá a strašná zima. Máme někdy až minus 25 stupňů - a to je Stockholm. Na severu je běžných i minus 40. Nejsme tu daleko od Sibíře! Jinak mám dojem, že u vás je spudružnost mezi lidmi větší již proto, že jste daleko od domova a od Evropy, a tak se snažíte si to nějakým způsobem vynahradiť.

Jan BANSET, Švédsko
Poznámka redakce: Honza ze Švédska by si rád psal s lidmi z Austrálie a Nového Zélandu. Máte-li zájem, napište nám - Vaši adresu mu rádi předáme.

HLEDÁME SE

Jana SOPOUŠKA, údajně žijícího v Austrálii, hledají George a Sylvia Pistorius z USA. Víte-li něco o panu Sopoškovi, zavolejte laskavě J. Dohnala na melbournské tel.číslo /03/ 813-2286. č.5/87

OPTICKÝ ZÁVOD

L&G PERGL

220 Lygon St., Carlton,
Victoria

Tel.: /03/ 663-6242

Slevy čtenářům Panorámy!

**ČESKÉ ŘEZNICTVÍ A UZENÁŘSTVÍ
MALVERN CONT. BUTCHERS**

nabízí velký výběr pravých českých uzenin
a všech druhů masa!

Naše výrobky jsou připravovány
bez mouky, konzervačních přísad a barviv!

79 Glenferrie Rd., Malvern, tel.: 509-1078 a 509-9990

Na Vaši návštěvu se těší Franta, Lída a všichni další zaměstnanci.